

PRVNÍ ČÁST OD strany 1 do strany 75

Kroniku do roku 1983 přepsala na osobním počítači Marie Vojtová, kronikářka obce Dubějovic od roku 1998.

Kronika byla přepsána v programu Microsoft Word pro Windows 95 verze 7a, přílohy byly zkopírovány na skeneru. Tato data byla zapsána na CD.

*Tato kniha slovem prostým
vypráví,
všem kdo mají historii rádi,
mnohým připomíná
těžký život,
jiným svoje hezké mládí.*

*Čtenáři, jsem jenom mrtvá
kniha, přece u mne mnoho
zvíš,
co v dávných dobách se stalo,
z mých listů se poučíš.*

Kronika - strana 1

Charakteristika a popis obce Dubějovic

Vesnička Dubějovice jako by si vybrala v tomto kraji ten nejlepší kousek roviny, mírně nakloněné k jihu pro celý svůj katastr. Nyní v roce 1955 patří k okresu Vlašim, Kraj Praha. Protíná ji okresní silnice a sice směrem k východu do nejbližší obce Sedmpan a pak dále na Dolní Královice. Směrem na západ po ní dojdeme do nejbližšího města Trhového Štěpánova a dále pak po státní silnici jak říkáme „do celého světa.“.Do Trhového Štěpánova docházejí dnes do nové školy všechny děti od prvního do posledního školního roku. Dříve se chodilo do školy do Soutic, které leží na sever od Dubějovice a kde je též náš farní kostel a hřbitov.

Na jihozápad leží 2,5 km vzdálený Javorník. Z okresního města Vlašimě se k nám dováží spotřební zboží do prodejny Jednoty, jejíž vedoucí je Emil Zeman a současně hostinský. V hostinci je též umístěn telefon, který byl zřízen v roce 1948.

Obec leží ve výšce 400 m nad mořem a podíváme-li se od Javorníka, skýtá nám přímo malebný pohled. Rozloha katastru je 184 ha polí, 16 ha luk, 5 ha pastvin, 9 ha lesa a 5 ha půdy zastavěné. Za obcí směrem k Javorníku je železniční zastávka, vybudovaná v roce 1938 zásluhou Aloise Procházky čp. 7, který pro tuto věc nenašel tehda v celé obci pochopené ale naopak ještě mnohé potíže. Na této zastávce dnes r. 1955 nastupuje a vystupuje denně přes 50 občanů včetně dětí dojíždějících do školy. Samotná železnice přes dubějovský katastr byla vybudována v roce 1902. Směrem na východ má konečnou stanici Dolní Královice. Jako spoj tímto krajem byla vybudována Benešov - Dolní Královice.

Kronika - strana 2

Silnička k zastávce 1948

K zastávce je vede pěkná silnička upravená z původní křivé a hrbolaté polní cesty v roce 1947-1948. Ze zastávky je vidět nejvíce nakloněná pole k jihozápadu a sice „Růžkovo“ a „Skalka“, což jsou místní pojmenování. Otočíme-li se opačným směrem a to na Javorník, vidíme kopec zvaný Javornická Hůra, který skýtá pohled jakéhosi strážce obce Javorníka, jež je pod ním příkrčen. Hůra má výšku 584 m nad mořem a my říkáme, že rozráží těžké mraky přicházející od jihozápadu, když se táhnou nízko nad zemí zatíženy nějakou živelnou pohromou

jako krupobití nebo vichřice. Na západní straně katastru je dubějovské území odděleno od Štěpánovského lesem zvaným „Stráně“. Jižní hranici javornickými pastvinami v „Zabitých“ tvoří potok na loukách zvaných „Kosmatky“ a dále les „Jakšovka“ patřící zdejším zemědělcům, nyní obhospodařován lesní správou ve Vlašimi. Kůželova mez spojující „Jakšovku“ s lesem „Kopaniny“, dělí katastr od javornických polí zvaných „Ostrovky“. Hranice pokračují mezi „Kopaninami“ a loukami se zalesněnou strání u „Dolíček“ a přechází na cestu dělící „Dolíčky“ od sedmpanských luk u „Kupsánku“. Dále hranice směřují přímo k východu a dělí sedmpanské pastviny od našich polí v „Hrbkách“ a pokračují až k hořejšímu rybníku odkud údolím, jímž protéká malý potůček směřují k vysokým lípám u „Tůmového“ kříže za Lupínkovi. Odtud přechází opět na cestu a táhnou se mezi sedmpanskými a dubějovskými poli k soutickému lesu „Luha“ až k lesíku s křížkem u „Donátu“. Odtud pak se hranice vrací druhou cestou mezi našimi a soutickými poli cestou u „Dolfáku“ až příkop u lesa „Stráně“, který na „Deveskách“ tvoří hranici mezi naším, soutickým a štěpánovským katastrem.

Kronika - strana 3

Pole jsou zde poměrně písčité, v II. až V. bonitní třídě. Pěstuje se zde hlavně žito, brambory a oves, méně pšenice, ještě méně ječmene, pro vlastní spotřebu mák a v posledních letech se začala pěstovat řepka a cukrovka. Tráva na loukách je kyselá z příčin spodních studených bažin. Borovice, smrky, modřiny a malé zastoupení dubů tvoří naše lesy. Z ovocných stromů se nejlépe daří švestce a třešni, hůře však jabloni a hrušni, které trpí rakovinou. Obec se od jara do zimy chlubí bohatou zelení stromů ovocných pro něž mají občané plné pochopení. Malá kaplička uprostřed dělí obec na dvě části, náves a fámílii. U kapličky bylo první popisné číslo, bývalý hostinec Josefa Frajta, který si postaví pak na svém poli směrem k Souticům a na samotě, nyní je to domek čp.11 majitel Frant. Kulík. Z hostince čp. 2 se stala prozatímní stodola. Číslo 2 obývá Josef Hromas a říká se tam u Pařízků. Číslo 3 je Josef Frajt a říká se u Špičků, číslo 4 František Kotrč, č.5 byl Josef Kulík a v r. 1945 se odstěhoval do Prahy a starý baráček rozbořil. Číslo 6 byl kdysi v Dubějovicích největší statek, který vlastnil žid Stein. V roce 1924 přišel tento statek do veřejné soudní dražby. Občané dubějovští v dražbě odkoupili asi 70 ha pozemků a zbytek polí, luk a lesa a veškeré budovy koupil nějaký Kerouš z Kuňovic a hospodařil na nich až do roku 1955. Číslo 7 je Alois Hrdina, č.8 Frant. Filip, č.9 Frant. Trpišovský, č. 10 František Vošický, kde se říká u Holubů. František Kulík č. 11, Emil Zeman č. 12 „hostinec“, Stanislav Mejšner č. 13, Frant. Mejšner č. 14, Josef Vrána č.16,

obecní odkoupený domek od Františka Vladyky, který se po revoluci r.1945 odstěhoval do pohraničí č. 17

Kronika - strana 4

Bohumil Dekarli č. 18, Jiří Vošický č. 19., Františka Kubíková č. 20, Jaroslav Kadeřábek č. 21, František Lupínek č. 22, Stanislav Hataš č. 23, Antonín Neužil č. 24, Miroslav Brixí č. 25, František Novotný č. 26, Josef Filip č. 28., František Havlíček č. 29, Štěpán Mastík č. 30, Václav Polívka č. 31, Josef Filip č. 33, František Čermák č. 34, Václav Vinš č. 35, František Trpišovský č. 36 nyní neobydlený, Stanislav Vošický č. 37, Jaroslav Hrabánek č. 39, František Kulík č. 40, Josef Novotný č. 41, Josef Vošický č. 42, F Vinš č. 46, obecní místní národní výbor č. 48, Jaroslav Ryšavý č. 49, Antonín Vinš č. 50, a Jindřich Zeman č. 51. Z tohoto pořadí popisných čísel chybí celkem 7 domů, které se z různých příčin zrušily a to ponejvíce tím, že majitelé se z nich vystěhovali pro jejich zchátralost, odkoupili je nejbližší sousedé, rozbořili a tím získali u svých usedlostí větší místo jako zahradu a podobně. Tato chybějící čísla se budou postupně doplňovat novostavbami. Ještě do nedávna bylo v Dubějovicích na mnoha budovách vidět doškové střechy. Jinak jsou vesměs tyto budovy v celé obci starého nebo staršího původu neizolované, kamenné a tím i nezdravé a studené. Uprostřed obce je rybník jakožto hlavní vodní nádrž pro potřeby hašení požárů, kterých byla též v Dubějovicích hezká řádka a o nichž se také kronika zmíní v dalších jejích stránkách. Je nutno se též při této příležitosti zmínit, že onen rybník slouží v zimě nejen jako kluziště, ale jako fotbalové hřiště po celou dobu pokud je zamrzlý. Jelikož obec leží celkově v rovině, nemají děti v zimě ani pořádnou klouzačku což postrádá málokterá vesnice.

Kronika - strana 5

Několik slov o založení obecní kroniky v Dubějovicích, kterou začínám přepisovat z příručních sešitů začátkem roku 1964.

Bylo to desetileté údobí a to od roku 1948 do roku 1958, které se nutně stalo pro historii naší republiky nezapomenutelné. Byla proto tehdy vydána státní směrnice odborům školství a kultury okresních národních výborů, aby byly ve

všech obcích založeny obecné kroniky, v nichž by se ihned zaznamenávaly veškeré události. Byl jsem tehda navržen místním nár. výborem jako obecní kronikář. Bylo to v roce 1955 a od tohoto roku se měly kroniky začít psát. Jmenuji se Stanislav Žáček, nar. 7.5.1913 v Dubějovicích, dělník, toho času řidič z povolání. Neznalost této práce mě přinutila k tomu, abych si vyžádal na odboru školství a kultury ve Vlašimi informace a instrukce k vedení obecní kroniky. Dost dlouho jsem přemýšlel jak začít a o čem psát, neboť jsem se nemohl nějak spokojit tím, abych začal od roku 1955, když moje vlastní paměť sahala o 35 roků zpět. Počal jsem tedy pátrat po nějakých starších pramenech a podařilo se mi v archivech města Tábora a něco v archivu města Vlašimě za pomoci táborského archiváře Josefa Vošického, rodáka z Vračkovic u Načeradce získat poměrně cenné materiály o pravděpodobném vzniku nynější obce Dubějovic. V příručním sešitě jsem si zachycoval současnou dobu chronologicky a mezitím stále sbíral různé události ze starší doby. Z mnoha zápisů a poznámek jsem se pak snažil udělat nějaký celek. Opatřil jsem pro tento účel patřičnou knihu, nechal namalovat úvodní list jako charakteristiku kroniky a pustil se do práce. Jsem si vědom, že moje práce má spoustu nedostatků,, ale člověk jako já,

Kronika - strana 6

bez potřebného vzdělání, měl jsem radost i z díla, kterému mnoho chybělo. Zanechávám tuto práci jako odkaz občanům v Dubějovicích, že až já nebudu moci z jakékoli příčiny dále psát, nechť není touto mojí prací pohrdáno, ale naopak dále pokračováno. Mám Dubějovice rád, třebaže jsem v nich prožil i mnoho nepříjemného, ale kde člověk vyrostl, prožil dětství a mnohé udělal, rád na tato místa vzpomíná. Moje rodná chalupa stojí uprostřed obce, je to číslo popisné 44. Vím již dnes, že v tomto domku jméno Žáček zemře se mnou, neboť mám jen dceru Marii. Tímto končím krátkou historii o založení kroniky obce Dubějovic a začínám historii o obci samotné

Ještě několik poučení pro čtenáře kroniky.

Tato kronika byla jak jste již četli založena v roce 1955. Proto také „charakteristika a popis obce Dubějovic“ /napsáno na prvním listě této knihy/, se vztahuje na rok 1955, jako tehdejší současnou dobu, kdy se začalo psát. Taktéž i začátek historie o vzniku Dubějovic na straně 7, kde je psáno: **Dubějovice, vesnice v nynějším okrese Vlašim**, se též vztahuje na rok 1955. Dále pak jsou již letopočty psány pokud možno chronologicky, to znamená v pořadí rok od roku postupně, na okrajích listů. To je psáno úmyslně pro

rychlejší orientaci k vyhledání potřebných údobí a letopočtů. Tyto jsou současně ještě psány mezi řádky v souvislosti s celkovým děním a událostmi. Prameny o historii Dubějovic byly získány z mnoha zápisů, z nichž některé uvádím 1.) Dr. Profous, místní jména v Čechách, 2.) Emler, Decem Regiosta Censev, 3.) Vlasák, okres vlašimský, 4.) Berní rula 1654, kraj kouřimský, 5.) Berní rula, kraj čáslavský, 6.) Rukopisný přepis berní rule co do schopnosti berní v Čechách v OA Tábor kraj Kouřim a Čáslav a ještě asi 15 dalších pramenů.

Zapsal kronikář St. Žáček..

Kronika - strana 7

Začátek historie obce Dubějovic.

Dubějovice, vesnice v nynějším správním okrese Vlašim, byla založena na lesní půdě někdy ve dvanáctém století zemanem- vladykou nosícím jméno Duběj., který snad své území, na kterém založil obec podle něho pojmenovanou, dostal od pražského knížete, nebo snad tehdy již spíše krále, jako odměnu za služby, buď dvorské, ale spíše vojenské. Prvotní usedlíci, Dubějovi poddaní mohli býti i váleční zajatci. Takový zeman, který dostal od krále půdu, samozřejmě na ní nepracoval, neboť ruční práce zemědělská byla pod důstojnost šlechtice, třebaže ani příliš bohatý nebyl. Neměl-li zajatce, opatroval si práci lidí, kteří neměli býti z čeho živi. Tím, že jim oddělil od svého majetku určitý kus pozemku, aby na něm porazili les a započali zemědělské práce, umožnil takovým nemajetným lidem založené rodiny a existenci. Pochopitelně sám hleděl z toho získati o nevíce. Nový usedlík prvá tři léta jen porázel les, neplatil pánovi ničeho. Po uplynutí prvního tříletí byl povinen platit svému pánovi tak zvaný úrok. Ten úrok byl neumořitelný a věčný. Pán jej také mohl kdykoliv z jeho půdy zahrnat. Úrok každoroční, který poddaní odváděli svému pánovi, platíval se pololetně obyčejně z jara a na podzim ke svatému Jiří a Václavu nebo Martinu, ale bývaly i jiné lhůty. Výroční úrok obnášel u celého selského lánu, nebo jak se později říkalo také gruntu, který byl o výměře aspoň nynějších 20 ha, ale bývaly spíše větší, v našich krajinách obyčejně 1 kopu a 5 až 10 pražských grošů. Kopa pražských grošů měla do husitských válek podle odhadu katolického historika profesora Pekaře v Rakouských korunách hodnotu asi 1700 K, a v nynějších penězích tedy okolo 8000 Kč. Robot tehdejší poddaní nemívali mnoho, neboť

Kronika - strana 8

vrchnosti tehdy neprovozovaly naturální hospodářství a když, tedy jen malé. Ale byli nuceni vedle toho odvádět vrchnosti naturální dávky jako bylo: máslo, sýry, tvaroh, vejce, slepice, kuřata, husy, med a jiné. Neměl to tehdejší poddaný příliš výhodné. Poddaní platívali také tehdy královské berně, ale těch nebývalo tehdy ještě mnoho, obyčejně jen při královských svatbách a při válkách. Majetek rodiny zemana Duběje v Dubějovicích zůstal ve své původní celosti snad po dobu jednoho století. Některý z jeho nástupců patrně ze strachu o spásu své duše věnoval, aby si nebe zaplatil, dva selské lány ze svojí půdy /120 jiter/ trhovoštěpánovské faře, aby tam se za jeho duši modlili. Kněží sice měli shromažďovat jen statky, které ani moli nežerou, ani rez neničí a ani zloději nekradou, ale přesto byli velmi svědomití ve vedení přesné evidence svých majetků. Oni byli první, kdo uměli psát a tak nám zachovali poměrně přesnou evidenci všech povinností, které vůči nim měli poddaní církevních statků v Čechách, aby snad některé z nich nenapadlo je šidit. Panství štěpánovské, tehdy značného rozsahu, patřilo pražskému arcibiskupu až do husitských válek. Máme tyto majetkové soupisy zachovány a z nich je známa nejstarší zpráva vztahující se na jméno vesnice Dubějovice. Patří k roku **1379** a týká se právě oněch dvou statků v Dubějovicích, které úrokovaly a své poddanské povinnosti odváděly k lepší výživě štěpánovského faráře. To je nejstarší zpráva o Dubějovicích a říká se tam latinským pravopisem, který se na vypsání našeho jazyka špatně hodí Dubeyovvicz. Tak tedy bylo až do husitských válek. Husité, jak známo, nepřáli kněžím světských majetků, a tak příchodem husitské a zvláště táborské revoluce rázem ztratila platnost všechna církevní nadání.

Kronika - strana 9

Poněvadž tyto statky ztratily pány, hlásila se o ně česká šlechta, neboť ona byla pro husitskou revoluci hlavně proto, že se považovala sama jediná za oprávněné držitele světských majetků. Když pak církevní majetky do své držby dostala, už jí na církevní reformaci vlastní tak velice nezáleželo. Ale církevní majetky s klidem rozdával i císař Zikmund, který se považoval za pravověrného katolíka. V té době sousední panství vlašimské, jehož držitelé šlechtici z Vlašimě, kteří měli z rodu svého dva pražské arcibiskupy, zadlužili se panským životem, ale hlavně opětovnými platy papeži za přiznání arcibiskupství jejich osobám na tolik, že byli nuceni značnou část svých panství prodat. A tak prodali i Vlašim. Bylo to asi

roku **1415**, a ten statek koupil jihočeský šlechtic zemanského rodu Janek, zvaný podle Chotěmic, vesnice na Soběslavsku. Zdá se ale, že měl nějaký malý majetek před tím v Kamberku-Zlatých Horách a proto zdejší poměry dobře znal. Janek z Chotěmic zbohatl za krále Václava, který jak známo miloval okolo sebe drobné vladycké šlechtice, a Janek ustanovil královským hejtmanem ve Slezsku- tvořilo tehdy i Vratislavsko součást českého státu, aby tam měl věrného člověka. Janek dokázal, že i chudobní vladykové dovedou královskou službou vydělávat těžké peníze, a když zestárl, chtěl se vrátit na výměnek do rodného kraje. Koupil tehdy od pražských arcibiskupů celé ohromné panství pelhřimovské, červenořečické a také celé tehdejší panství vlašimské. Snad z počátku také přál církevní reformaci, ale brzo objevil jak jsou zvláště Táboři jeho majetku nebezpeční, a že se církevní majetek dá snadno získat i službou zbraně katolické. Přidržel se proto strany Zikmundovy, konal proň služby vojenské /a vynikající/ a dostával od něho jako odměnu do zástavy sousední

Kronika - strana 10

majetky církevní. Dostal Janek z Chotěmic panství štěpánovské a také panství kláštera louňovického. Se Štěpánovem i ony dva lány dříve poddanské štěpánovskému faráři, v Dubějovicích..Jenže nepočítal s Táboři. Ti mu chudákovi dokázali během dvou tří let vydrat z rukou celé pelhřimovské a červenořečické panství, ale i Louňovicko i Vlašimsko. Táboři usadili pak na Vlašimi jako svého hejtmana Jankova příbuzného, který se dal k Husitům Tomáše Tůmu z Chotěmic. Vládl zde asi 10-15 let. Před ním a za něho si poddaní uvolnili, napřed ani neplatili úroky žádné a potom jim placení přišlo snazší, neboť česká měna v husitské revoluci značně ztratila na hodnotě. Ten selský blahobyt trval až do bitvy u Lipan. Po nich se pomalu vrátil i Janek z Chotěmic na svá panství, který tak špatně doplatil na své zdejší investice, ale necítil se tu nějak doma, a proto všechna svá panství prodal v třicátých letech Mikuláši Trčkovi, vladykovi podobného typu jako byl sám Janek, s tím rozdílem, že se rodina Trčků zdála být přece jen trochu lidštější a husitské reformace se držela opravdově. Aspoň podporovali budování špitálů pro chudé. Trčkové byli ohromnými boháči, snad první po Rožumbercích v Čechách, a své majetky tu drželi více než sto let. Špatným hospodařením v polovici šestnáctého století přišli do úzkých a aby se znovu vzpamatovali, rozprodávali zdejší majetky drobným zájemcům, od kterých se sdal čekat větší výtěžek. Zboží štěpánovské s oněmi dvěma grunty v Dubějovicích koupil roku **1547** rytíř Zdeněk Zrucký z Chřenovic, který však již roku 1552 znovu prodal statek štěpánovským Malovcům. Roku

1596 se dostal statek štěpánovský s dvěma lány dubějovickými k panství Český Šternberk. Odtud přešel Štěpánov r. **1664**. rytíři z Housanu, který zde usadil řadu pánů cizinců, jmen našemu lidu

Kronika - strana 11

nevyslovitelných, lidí kteří našemu lidu nikdy nerozuměli a viděli v něm jen nebezpečné rebelanty. Již **1670** přešel od něho Štěpánov na hraběcí rod Sparrů a od nich r. 1687 na hraběcí rod z Weissenwolfu a jimi spojen s panstvím vlašimských až do roku **1850**, kdy bylo **poddanství zrušeno**. V roce 1654 král aby věděl jak daleko může využívat schopnost poddaných platit po třicetileté válce berně, nařídil provést soupis všech poddanských usedlostí v Čechách - jen poddanských, páni tehdy berně neplatili. V této části Dubějovic, která patřila tehdy Českému Šternberku, byly v tom roce tři grunty selské a 2 živnosti chalupnické. Rozrostly se tedy, počítáme-li dvě chalupy na jeden grunt, původní dva lány za dvě stě let na čtyři selské - tehdy říkali /:kmetníci/ dvory. Byl zde tehdy sedlák Jiří Šánek s 50 strychy rolí, sedlák Matěj Plšek s 50 strychy, selka Dorota Urbanka se 30 strychy, chalupník Tomáš Mrázek s 12 strychy a chalupník Jiří Vyklav s 12 strychy polí. To byla část Dubějovic, která patřila k Štěpánovu-Šternberku a k Vlašimi, s těmi pak ke kraji Kouřimskému a faře ve Štěpánově. V polovici 18 století se počítala pro berně na jednoho a 2/16 berního osedlého. O druhé další části obce Dubějovic, která patřila ke kraji Čáslavskému, zvídáme poněkud později až k roku **1410**. Tu držel tehdy Vítek ze Soutic. Podle Vlasáka patřila prý k Souticům stále až do roku 1850, ale v soupise berní rule u Soutic vedena není. Snad je to ona část, která je vykázána v berní ruli. Čáslavsko v r. 1654 jako příslušenství statku Sedlice v majetku šlechtice Humprechta Račina. Počítaly se k ní tehdy dva pusté selské dvory, Janatovský o 60 strychách rolí a Bělavský rovněž o 60 strychách. Sedlická vrchnost je pronajímala Václavovi Suchému ze Štěpánova. Byly tedy obhospodařovány a sice společně se

Kronika - strana 12

svobodnickým dvorem, o kterém bude řeč níže. Statek Sedlice byl roku 1657 na žádost Václava Mičana z Klinštejna a z Roztok o berní výměře 1/4 osedlého (

část dubějovická buď již tehdy u statku nebyla, anebo jako pustá nebyla počítána) připojena k statku Keblov. Statek Keblov Byl r. 1705 připojen k panství Čechtice na žádost hrab. Františka z Hallevéilu, ale celý statek Čechtice byl spojen již r. 1695 s panstvím křivsoudovským a konečně v letech 1775-80 bylo to vše veliké panství spojeno v jediný celek pod názvem Panství dolnokralovické. Nikde v těchto mých zprávách jsem nenalezl, ve kterém roce byla tato soutická část Dubějovic od statku Sedlice.- Keblov - Čechtice - oddělena. Vím jen, že v letech okolo 1730 již u Čechtice –Křivsoudova nebyla, ale byla znovu u Soutic, neboť jest v té době vedena při tomto deskovém statku a byla tam počítána za 1 a 5/16 berního osedlého. Byla tedy o něco větší než ona vlašimská, a byla jistě osídlena i poddanými, když se z ní platily berně. Bylo by třeba tyto údaje prověřiti ještě studiem v původních pramenech v Praze. Majitele statku soutického neuvádím, ty lze snadno u Soutic nalézt. Statek nazvaný v r. 1654 Sedlice, byl patrně nějaký pozůstatek po tvrzi zvané Vesce, obě leželo v katastru obce Keblova a bylo dočasně samostatným deskovým statkem. O třetí samostatné části Dubějovic zvídáme nejpozději, ale zvídáme o ní dost. Jak víme v roce 1541 shořel pražský hrad. Tam byly chovány také zemské desky a s nimi zapsána všeliká zemská práva. Zlí lidé? Podezřívali krále Ferdinanda I, že on měl nějakou zásluhu na tom že se desky zemské nepodařilo zachrániti, hlavně prý proto, aby mohl dosah zemských práv upírat. Ale při tom v zemských deskách byly zapisovány i všechny svobodné majetky a tedy majetky šlechtické i tak zvané dědinické-svobodnické. Poněvadž bez té evidence bylo by se přišlo

Kronika - strana 13

do velikých zmatků, bylo nařízeno, aby každý si dal spolehlivým způsobem ověřiti svou majetkovou držbu a znovu v určité lhůtě obnoviti zápis svého majetku v zemských deskách nově zakládaných. To se provádělo v letech 1542-1543. Odtud zvídáme, že r. 1537 prodal Dušek Špitálský dědiník ze vsi Sedmpán, (Sedmpány proto, že tu bylo sedm svobodnický statků a nikoli proto, že tu bylo sedm panen) dědictví své v Dubějovicích a to dvuor poplužný s poplužím, s dědinami, lukami, lesy potoky rybníky i se vší zvolí.a panstvím atd., za sumu 145 kop grošů pražských Jakubovi ze Sedmpán a jeho synům Tomášovi a Václavovi. Tento vklad do zemských desek byl obnoven v r. 1541 a jeho obnovení prostředkoval v Praze podle dochované plné moci šlechtic Jan Čejka z Olbramovic na Souticích. Podle téhož pramene dal tento svobodník Jakub na svůj majetek vtělit věno své manželce Dorotě, 20 kop grošů pražských, českých. Žil tehdy ještě jiný dědiník - svobodník, který se psal po Dubějovicích, a to Jan

Rajzek z Dubějovic. Zdá se však ale, že ve vsi neměl již žádný majetek. Také před shořením zemských desek prodal svůj vlastnický podíl se Šimonem z Černajšek (Černýš) a Ondřejem Horazem z Řemjejeva (Řendějov) Matoušovi z Chabřec (Chabeřice) louku s dvořištěm pod Chaberci. V přiznání r. 1557 k odhadu majetku stavů t.j. jen o 14 let později prováděném, jest již velmi těžko linii tohoto majetku sledovat. Svobodný dvůr v Dubějovicích již tu není vůbec jmenován. Snad je veden v blíže neurčeném majetku, přiznaném dědiníkem Bartolomějem, který sídlil v blízkém městečku Štěpánově, zdá se však, že to byl majetek jiný a jinde, a že pravděpodobné vyhledání tohoto svobodnického dvora bude nutno jíti do přiznání bratří Jana a Zikmunda Brychtů /později až do

Kronika - strana 14

dnešní doby se psalo a píše jen Brikcí /. Dědiníků z Alberovic s jejich matkou Kateřinou. Přiznávali značný majetek, 325 kop grošů pražských českých majetku vlastního a 50 kop grošů pr. Č. majetku svých poddaných. Ten Bartoň ze Štěpánova přiznával jen 100 kop majetku vlastního a 20 kop majetku svého poddaného. Brychtové tedy přiznávali celkem 375 kop grošů, majetek, který značný počet sousední vladycké šlechty ani nedosahoval. Možná ovšem, že byl poctivější. Müller však říká, že v těch letech měl dědiník Ondřej z Olbramovic, /mohl to býti již i Jan a nebo Zikmund - syn / dva dvory poplužní v Arbelovicích a v Dubějovicích tři člověky a řeku /tj. tři poddanské statky selské a větší výměru louky u řeky s právem lovu na tom pozemku/. Podle něho pak si dal Brikcí dědiník z Arbelovic obnovit vklad ze svého majetku v Dubějovicích roku 1542 /nenalezl jsem dosud /. Podle toho zde patřil zřejmě již ve čtyřicátých letech 16. století v Dubějovicích aspoň jeden poplužní svobodnický dvůr s nějakým dvorem poddanský svobodnické rodině Brychtů - Brikcích, dosud velmi rozšířená v tamním okolí. Snad ty svobodnické grunty byly v Dubějovicích i dva, ale tvrdit do nelze. Bezpečně víme jen o jednom. O sto let později máme znovu jeden pramen o svobodnickém dvoru v Dubějovicích. Snad všichni víme, že do třicetileté války byl celý náš národ husitského vyznání a víry. Habsburkové po svém vítězství nařídili, že každý se musí stát katolíkem. Svobodný člověk se mohl volně odstěhovat, ale poddaný nesměl. Ten musel přijmout cizí náboženství chtěnechtě. Uprchnout mohl jen tajně a chytili-li ho bylo velmi zle. Ten kdo by byl chtěl zůstat nekatolíkem proti vůli krále zde, stal se bezprávným člověkem, který nesměl mít ani majetek, nesměl mít ani řemeslo, nesměl se ani ženit, ani vychovávat děti a ani nesměl být pochován na hřbitově. Nekatolictví byl prostě státní přečin /zločin/. Aby se páni přesvědčili po skon-

Kronika - strana 15

čení třicetileté války, nařídili sepsat v celých Čechách obyvatelstvo podle náboženství, kdo jak věří a jeli naděje, že by se dal ochotně převést na katolickou víru. Hospodáři tehdy již všichni byli katolíci, ti měli majetek a mohl jim být vzat, čím by pak živili své rodiny a kam by pak chudí utíkali. Ale působí groteskně, že řekněme sedmiletá dcera hospodářova je ještě nekatolická. Je však naděje na její získání, neboť její otec hospodář ji bude chtít provdat a zřejmě zachovat majetek. Tento seznam podle náboženství z r. 1651 se náhodou zachoval o svobodnících z kraje čáslavského. Sestavili jej svobodníci starší. Matěj Vilém-Brzotický a Jan Švenda-Kostelecký v Arbelovicích a poněvadž to byli vlastní domácí lidé svobodníci, kteří nikdy od svých lidí nebyli, je to psáno velmi mírně. Seznam neříká ničeho o majetku, jen skromně počítá duše: A tak 6. apríl roku 1615 bylo na svobodném dvoře v Dubějovicích toto osazenstvo: Václav Suchý-svobodný šafář 50 let, Marta, svobodná, manželka jeho, 40 let, Kryštof svobodný, pacholek 30 let, Jan poddaný pacholek 18 let, Vít, svobodný, pacholek 19 let, Anna svobodná děvka 17 let, Lída svobodná děvka 15 let, Kryštof Hauf, svobodný tesař. Neviděl jsem originály těch seznamů osobně, ale myslím, že ani v Dubějovicích nebylo jinak a že byli katolíci tehdy jedině hospodáři, a ostatní příslušníci jejich rodin byli ještě všichni nekatolíci. Ale byla naděje na jejich získání jedině samospasitelné víře. To slovo svobodný neznamena neženatého, ale nepoddaného. Ten Václav, šafář - s nímž jsme se již seznámili v části druhé, nebyl jen tak obyčejným šafářem, hospodařil také na pusté části Dubějovic, která tehdy patřila ke statku Sedlickému, zároveň byl nájemcem svobodnického dvora v Dubějovicích, který patřil svobodnickému staršímu Zikmundovi Brikcímu v Arbe-

Kronika - strana 16

lovicích. Tomu bylo tehdy 40 let, ale jeho manželka byla ještě mladá, jen dvacetiletá, jménem Anna.. Na hospodářství měl dva pacholky, jednu děvku,, jednu podruhyni a šenkýře Jakuba Komárka s manželkou Dorotou a dvěma dětmi, z nichž jeden byl Tomáš, řezáč. Celkem žilo na jeho statku 23 osob i se

šenkem. V Dubějovicích na dvoře pak 8 osob. Víme také některé hospodářské údaje o tomto dvoře v Dubějovicích. Měl 75 strychů rolí všech, z toho sil na jaro 25 strychů, na zimu 22 strychy a 2 věrtele. Choval dva koně, dva voly, 11 krav, 10 jalovic, 240 ovcí a 14 sviní. Lesů měl pod 7 strychů. Povážíme-li, že tento Václav Suchý hospodařil také na pustých pozemcích od statečku Sedlického, o výměře 120 strychů rolí, bylo to hezké svobodnické hospodářství, i kdyby ona pole od pustých gruntů jen spásal dobytek / proto choval více dobytka a sviní mimo velké stádo ovcí/. Chtít vědět kolik platil nájemného, bylo na tehdejší dobu už mnoho, to už vám nepovím. Tesař byl na dvoře proto, že stavěli všechno ze dřeva, a možná, že jim dělal zadarmo jen proto, aby tam mohl bydlet. Chodíval též za prací i daleko jinam. Tehdy po válce, která trvala 30 let, bylo staveb velmi mnoho Vesnice byly docela vypáleny a také jich bylo někde hodně pustých. Mnoho polí zarostlo lesem, a proto uvidíme-li někde v lese jakoby meze, jsou to ona pole z třicetileté války. V krátké době na to se dostal tento svobodnický dvůr v Dubějovicích do majetku deskového statku v Souticích. Příčiny toho, ani kdy se tak stalo, povědět nemohu. Ale stalo se tak bezpochyby ještě v 17. Století, neboť můj pramen ví bezpečně a spolehlivě, že aspoň do r. 1730 se tak již stalo. Připisuje k statku Soutickému „Item dazu geh“orige Fregh“ofe zu Dubiegovitzc berní hodnotě 1 a 1/4 osedlého. Pramen říká výslovně Freyh“ofe / svobod. dvory/, kdy snad byly aspoň dva, jestli ovšem nepočítá nějakou

Kronika - strana 17

chalupu při dvoře přistavěnou. V té době byly počítány celé Dubějovice k berním za 3 celé a 11/16 berního osedlého. Pojem „osedlý“ nepředstavoval skutečný zemědělský at' už panský nebo poddanský dvůr, /panské dvory nebývaly tehdy o mnoho větší než selské/. To byl vymyšlený právě jen právní pojem, aby se jim mohla stanovit výška berně na toho kterého dani podrobeného majitele či vlastně spíše hospodáře, sedláci tehdy a ještě dlouho potom nebyly majiteli svých hospodářství, nejvýš snad jen dědičnými nájemci, ale vrchnosti je libovolně shazovali i nedědicky. Tak například byla-li pro ten který rok stanovena státní berně ve výši 40 zlatých, znamenalo to pro dubějovické, že z celé obce museli zaplatit pro ten rok /podle výměry, který kolik hospodář držel/ 147 zlatých a 30 krejcarů. Na kopy se také tehdy ještě počítalo obvykle, ale kopa byla hodnota o něco větší než zlatka a krejcar byl o něco méně než groš. Ale i krejcarů bylo 60 do platby. Zdá se nám to málo peněz, ale uvědomme si, že 20 zlatých /a i méně/ bylo celým věnem selské dívky, a že poddanský hospodář musel vedle toho platit i úroky své vrchnosti, které se sice tolik nezvětšily, ale byly pořád ještě obtížné, a

zvláště tehdy se ohromně zvýšily roboty. Některá vrchnost požadovala prakticky šest dní v týdnu robotu. Sedlákovi zbývala na práci jen neděle, ale v neděli musel povinně do kostela. Dělal-li v neděli odpoledne a nebylo-li to vyhlášeno z kazatelny jako dovolené /v nutnosti ve žních/, platil pokutu knězi. Soutická vrchnost nechala tento dvůr nějaký čas jako svůj dvůr panský, ale patrně jí dost dobře nevyhovoval, a proto ještě během 18. Století - ale jistě až někdy v třetí čtvrtině toho století - rozdělila ten dvůr tak zvanou emfiteutisací na šest dominikálních chalup. Ti chalupníci vrchnosti nerobotovali, pracovali jen na svých polích, ale ani ta,

Kronika - strana 18

ani dům nebyl jejich, byl jim jen pronajat za roční úroky značně zvýšené, tak že to vrchnosti vyneslo daleko víc, než kdyby byla pořád hospodařila ve své režii. A také proto, že poddaní hleděli robotu (práci zadarmo) vědomě odbývat, takže často vrchnost na naturální hospodářství jen ještě doplácela. Hlavně páni ouředníci, ti nejvíc ouřadovali pro své potřeby. Těchto šest dominikálních chalup, přesto že je zřídila soutická vrchnost, nepatřilo pod jurisdikci její, ale pod jurisdikci svobodnického staršího první svobodnické čtvrti čáslavského kraje /Kamarýtova/. Svobodnický majetek již tehdy nemohl měnit svůj charakter převodem jeho do šlechtických rukou. Tak to zůstalo v Dubějovicích až do roku 1850. Palacký vykazuje k roku 1850 v Dubějovicích 45 domů a 352 obyvatel. To je asi nejvíc kolik lidí kdy v obci žilo. Od té doby již začíná pokles obyvatelstva v obci, jak se postupně zemědělský venkov vyklidňuje. K části soutické patřilo k roku 1840-50 tehdy 23 domů a k části vlašimské 22 domů. V soutické části je těch 6 dominikálních chalup započteno. Pomalu se rozdíl jejich od ostatních majetků selských - rustikálních zakoupených sbíral a dnes by bylo možno zprávy o tom nalézt pouze v pozemkové knize u okresního soudu, kde v prvních letech po zavedení ještě bylo evidováno o jaký druh půdy jde. V době vlády Marie Terezie-Josefa II, byly vyměřovány pozemky a později byly tvořeny tzv. berní-katastrální obce. Dubějovice také dostaly zvláštní území a staly se katastrálním územím o celkové výměře tuším 2,12 km čtverečních tj. asi 212 ha. Roku 1874 je v Dubějovicích 276 obyvatel a z toho 24 židů. Jedna židovská rodina zůstala v Dubějovicích až do roku 1924. V roce 1893 vykazuje zde úř. statistika 43 domy a 264 obyvatel, v roce 1910 rovněž 264 obyvv., v roce 1913 43 domy a 244 obyvv.

Zapsal kronikář Stan. Žáček

Kronika - strana 19

Tedy od roku 1850 do roku 1913 se snížil stav obyvatel v Dubějovicích o 107 obyvatel. Po roce **1850** byla ze dvou katastrálních obcí Dubějovic a Sedmpan utvořena jedna politická správní obec se jménem Dubějovice, ale po první světové válce obě obce se rozdělily znovu na dvě obce politické. Stávala zde veřejná kaple sv. Jana Nepomuckého, kteráž byla následkem josefinského nařízení roku 1791 zavřená a veřejně prodána byla. Roku 1872 vystavěli si občané novou kapli sv. Janu Nepomuckému. Tato kaplička stojí dodnes na rozcestí téměř ve středu obce u Frajtové stodoly.

V roce 1946 ji místní řemeslníci opravili. Zedníci udělali novou fasádu a tesaři věžičku.. Jaroslav Divíšek, klempíř ze Střechova, udělal klempířskou práci. Za druhé světové války byl odevzdán na příkaz německých úřadů zvonek jako mnoho jiných a až po válce byl zakoupen zvonek jiný a opět byl do věžičky zavěšen. V katastru dubějovském byly postaveny kdysi, /data neznám/ na třech rozcestích

křížky, které dobře pamatuji. Jeden stál naproti kapličce u Hromasové zahrádky čp. 2, druhý tak zvaný „červený“, stál na cestě k Souticům v místě, kde odbočuje cesta do Kalné./na čp.11/. Říkalo se mu „červený“ proto, že byl udělán ze silných čtyřhranných dřev a natřen tmavočervenou barvou. A třetí stál u cesty směrem do Štěpánova na rozcestí, kde se křížují nyní již silnice s cestou

skalkovou dolů a cestou nahoru na Deveska. Tento křížek měl podezdívku z cihel a v ní zasazen železný kříž. Podezdívka byla obílena vápnem a proto se mu říkalo „bílý křížek“. Křížek naproti kapličce u Hromasové zahrádky, má svoji historii a starí dubějovičtí občané jej měli ve veliké úctě. V roce 1860 až 1870 odjelo z Dubějovic několik rodin do Ameriky, kde snad našli lepší živobytí. U tohoto křížku se vždycky před odjezdem modlili a loučili se svými přáteli a sousedy

Kronika - strana 20

Mezi těmito emigranty byl jakýsi svobodný hoch jménem Pavlát. Měl prý ve vsi namluvené děvče, ale jeho rodiče té známosti nepřáli. Mladý muž chtěl udělat rodičům také nějaký truc, a proto si zažádal o šífkartu, jak se tehdy říkalo po německy. To znamená cestovní, nebo úplně přeloženo lodní pas do Ameriky.

Musel se předem zaplatit. Když Pavlát obdržel pas do Ameriky, nemohl již tak lehce rozhodnutí změnit a ani nechtěl pro svoji chlapeckou hrdost., i když se zdá, že o to moc nestojí. Proto při loučení mezi ostatními, při poslední modlitbě a loučení se sousedy, Pavlát objímal křížek, líbal jej a plakal. Za velkého pláče napomínal okolo stojící děti, aby byly poslušni svých rodičů a říkal: běda dětem které svých rodičů neposlouchají. Těmito slovy pravděpodobně projevil též svoji lítost nad tím, že on sám také neuposlechl svoje rodiče. Tato příhoda je pravdivá jako některé další, které jsou napsány na dalších rádcích a jsou popsány z rodinného zápisníku místního rodáka Antonína Neužila, narozeného roku 1897, kde má zachyceny paměti ještě svojí babičky. Tyto zápisy se shodují se všemi, které jsem několikrát slyšel ještě od starších občanů a nyní si je mohl ucelit a částečně chronologicky tj. postupně za sebou napsat do této kroniky.

/Velký požár roku 1903/ Bylo to o štěpánovské pouti roku 1903, píše Ant. Neužil, pásli jsme u Soutic na poli husy. Byly tam snad děti z celé vsi, neboť tam pásli i dobytek. Asi kolem čtvrté hodiny odpoledne se ti starší rozkřičeli „ hoří, hoří“ a hlavně já, neboť hořel Steinův statek, sousední Trojanova chalupa a to pro mě nejhorší, naše rodná chalupa čp.17. Dobytek pobíhal okolo vsi, lidé křičeli a až k červenému

Kronika - strana 21

křížku vynášeli peřiny a oděv. U Steinů vyhořely všechny budovy, u Trojanů obytné stavení a u Neužilů též celé stavení i se stodůlkou. Toho času nebyla v Dubějovicích žádná stříkačka a hasiči z Vlašimi a ze Soutic přijeli velmi pozdě. Pojištěn byl jenom Stein. Ostatní postižení zůstali jako žebráci, protože pojišťovnám nevěřili, a proto nebyli ani pojištěni.

Několik požárů r.1906

Zápisník Antonína Neužila mi opět potvrzuje paměti starých občanů o požárech v Dubějovicích, které měl na svědomí jakýsi Antonín Frajt, (přezdívaný „Špička“) Byl to člověk trochu pomatený a říkalo se, že ho používali za svůj nástroj místní židé rodu Steinů, kteří měli zájem o to aby vyhořel někomu baráček, a tak ten Špička takovéto služby mechanicky prováděl. Steinovi měli vždy všechno pojištěno, a tak se často stávalo, že i jim něco shořelo, například stoh a s obilím nebo stodola. Tohoto roku 1906 vyhořel Staňkův statek (dnes r. 1965 je to usedlost Františka Trpišovského čp.9), který tehdy již patřil Ignáci Steinovi, kterýžto bydlel ještě u svého bratra Jáchyma Steina ve statku čp. 6, jež také jak je v předu psáno vyhořel v roce 1903. Staněk svůj statek propil a zadlužil tak, že jej

koupil se všemi poli, loukou a lesem žid Ignác Stein a tomuto pak prázdný vyhořel také. Při požáru Staňkova statku vyhořeli Brožkovi čp. 8 a Kolářova chalupa toho času již jako ratejna Jáchyma Steina, (kde dnes bydlí rodina Aloise Hrdiny). Další zápis Antonína Neužila. - Asi za měsíc po tomto požáru jednou v noci se moje babička, která už měla špatné spaní, rozkřičela „hoří,hoří“ a první co řekla bylo: „že už do těch kluků židovskejch hrom neuhodí,“ Hořela Landova chalupa (dnes Vránova).

Kronika - strana 22

Sousední chalupu Novotnovu hájili sousedé Kulík a Trojan, kteří polejvali střechu vodou, ale i ta byla pod nimi na půdě zapálena, takže vyhořely obě. Byla to smutná podívaná. Landová, mrzák, chodila o dvou berlích, oba manželé staří, bezdětní, majetek žádný, pojištění nebyli, měli jen ten dřevěný baráček z něhož zbyla jen hromádka popela. A tu samou noc, když se lidé seběhli k ohni Landovi chalupy, vypukl požár na druhém konci vsi, říkalo se tam ve „Fameliích“. Hořela Vinšova chalupa, těsně vedle ní postavená Chybova a Trpišovskova. Této noci hořela vesnice ze dvou stran. Jak se lidé sbíhali k ohni Landovi Chalupy, potkala Studničková Špičku (to byl její bratr), jak on jde do „famelií“ a povídá mu: Kam jdeš Tondo? On jí odpověděl jen že si vrazil do nohy trn a také se sehnul jako když si ten trn z nohy vytahuje. Ona běžela dál k tomu ohni u Landů, avšak za malou chvíli vypukl ten oheň u Vinšů. Zde byla Studničková pevně přesvědčena, že Špička, její bratr, má oba požáry na svědomí. Což veřejně tvrdila. Sám jsem jednou pozoroval Špičku, (píše Neužil), jak šel ze Sedmpan, v ruce nesl kamenný džbáněk. Tu najednou odbočil z cesty na pole ke Steinovému stohu, klidně aniž se ohlédl stoh zapálil, vzal džbáněk a šel domů. Lidé ve vsi věděli, že stoh je vysoko pojištěn a Stein nemá zájem, aby jej někdo hasil, proto se nikdo o to nepokoušel. A ještě ten rok byl v Dubějovicích požár a zase v noci. Shořela u lihovaru stodola v níž měl Ignác Stein ustájena prasata, husy, kachny a slepice. Stodola byla celá dřevěná, takže shořela do základů. Druhý den kluci ochutnávali pečené maso, ale k jídlu nebylo. Shořelo živé i mrtvé. Po požáru Landovi

Kronika - strana 23

chalupy asi za měsíc Landová zemřela . Landa spáleniště prodal Rývovi z Hulic za 20 zlatých s podmínkou, že až Rýva barák znovu postaví, udělá v něm jemu Landovi světničku na dožití. Nedočkal se však Landa nového baráčku. Jednou odešel, žádnému neřekl kam jde, nikdo ho také nehledal, ztratil se jako když do vody zapadl

Antonín Neužil mi vypráví dále

Ještě se musím vrátit do roku 1901 až 1902, kdy se stavěla železnice přes dubějovský katastr do Dolních Královic a já si na tu stavbu pamatuji. Stavba prý stála tehdy Rakousko-Uherské ministerstvo železnic 500 000 tehdejších korun. Z Dubějovic tam pracovalo hodně lidí. Pamatuji se trochu jako velmi malý chlapec, když se tam srazily vozíky na úzkokolejně dráze, které tahal kůň. Při té srážce se zabil nějaký cizí muž, oni tu pracovali také Italové a nevím ještě odkud dělníci. Šli se tam podívat lidé z Dubějovic a já s nimi. Pamatuji se, jak ten mrtvý ležel na sedmpanských paloukách a byl přikryt smrkovou chvojí. Později se pak pamatuji jak jsem se bál když jel první vlak. Pásl jsem s babičkou „u Kupsáku“ husy, když vlak vyjel ze Strání do Špičkových polí, správně Frajtoových polích, jelo to jako obluda, kouřilo to, hekalo a já chtěl babičce utéci. Nádraží bylo postaveno v Trhovém Štěpánově a v Sedmpanech jen zastávka na níž jsme pak později chodili, když jsme někam jeli. Když vlak začal pravidelně jezdit, tak lidé ještě dlouho chodili pěšky do Vlašimi i do Královic. Vlaku nevěřili. Ani soutická pošta neužívala dobrodiní dráhy

Kronika - strana 24

a posílala své listonoše pro poštu listovní a balíkovou dále do Vlašimě pěšky s trakařem a to ještě několik let po postavení dráhy, Jezdili tak dvakrát denně. Pamatuji si jména listonošů. Byl to Mirovský, Dvořák, Pelikán a poslední byl Trachta.

Další požár roku 1907

Bylo to v únoru opět v noci, když hořela stodola nějakého Kupsy v místě, kde je dnes Kotrčova zahrádka u Žáčkových. U Kupsů se tam jen říkalo. Správně se jmenoval Novotný. Bylo prý vidět jak Kupsa v koženkách, kožichu a vysokých botách stojí a nečině přihlíží jak plameny pohlcují jeho majetek. Když se sousedé probudili a přiběhli požár hasit (stříkačka v obci nebyla), říká starý Kupsa, kdybyste si radši lehli. Sousedé se tedy o další hašení nepokoušeli a mlčky

nechali oheň dohořet. Nebezpečí pro sousedy nebylo, neboť stodola stála o samotě. Bylo vidět jak ve stodole hoří nová žentourová mlátička, hromada den před tím vymláčeného žita, i hnací řemen shořel. Pojištěn byl, ale pro podezření mu pojišťovna málo zaplatila. Začal stavět novou stodolu na dluh, přišel tu dobu o několik koní a tak začínal konec pěkného hospodářství u „Kupsů“.

Zemědělství a život v obci

V těchto letech se hospodařilo ještě primitivně. Mimo Steina, který měl již žentour, byly v Dubějovicích čtyři ruční mlátičky. Oralo se polodřevěným pluhem, vláčilo dřevěnými branami a vozy byly na dřevěných nápravách. Selo se ručně. Jiných strojů nebylo. Umělých hnojiv bylo jen málo a říkalo se všeobecně „prášek“ a pak „struska“. Tato hnojiva prodávali jen židé, kteří na tom bohatli. Kupovali od zemědělců obilí zač sami chtěli a protiúctem vnucovali lidem prášky. U nás byl přičiněním učitele Šimáčka ze Soutic roku 1907 založen první hospodářský spolek pod jménem

Kronika - strana 25

„Čtenářsko-hospodářská beseda pro Dubějovice a okolí“. Spolek vyvíjel svou činnost hlavně nákupem strojených hnojiv a semen, které obstaral levněji. Z počátku byla ke spolku nedůvěra, ale později lidé poznali výhody o nichž se brzo přesvědčili a spolku si vážili. Roku 1907 byl zakoupen první secí stroj, jehož používala celá vesnice. V prvních letech se lidé krásně snášeli a velmi dobře se uměli v půjčování dohodnout. Později stroj již nepostačoval a vznikala různá nedorozumění. Proto ti majetnější si začali kupovat stroje vlastní. Spolek trval do první světové války. Zemědělské budovy byly nevyhovující, stodůlky dřevěné malé, ale pro tehdejší sklizně to stačilo. Celkově však byla v obci bída. Chleba byl jen v několika chalupách a ten se ještě zamykal aby vystačil. V chalupě čp. 4, /dnes Kotrčovy/ žil tenkrát jakýsi „Khón“ místní žid, který jezdil s koňmi do Prahy a do vzdálenějšího okolí a dovážel domů tak zvané „zálubní“, nějakouto rostodivnou směs otrub, obilných klíčků a ještě, kdoví jaké směseniny. Lidé tomu prostě říkali „zálubní“. Žid toho nepřivážel tolik, aby se na každého dostalo, proto prý mu lidé chodili naproti a čekali až pojede „zálubní“. Doma se z této směsi pekly placky a kdo jak si uměl ten svůj jídelníček upravit. Brambor se také rodilo mnohem méně, neboť půda se obdělávala mnohem hůře a málo se hnojilo. Druhá bída pak byla o peníze. Půjčovali jen lichváři na vysoké úroky až 20 % . Byli to většinou židé. Dlužník, který nemohl pravidelně splácet úrok, zabřednul

tak do dluhů, že mu pak nezbylo než svoje hospodářství prodat a hledat si živobytí i za hranicemi. V Dubějovicích to bylo několik

Kronika - strana 26

případů. Z dobrých pamětí ještě několika starých občanů, zaznamenávám zkrachování tehdy největšího statku v Dubějovicích a tím současně bohatnutí místních židů. Jak je již v předu uvedeno vyhoření (Blažkova) Staňkova statku, ale tehdy již jako majetek Ignáce Steina, jedná se právě o tento statek, a změnu jeho majitele. První majitel (Blažek) Staněk vlastnil 150 měr dobrých polí a luk, poměrně dobré budovy a slušný ostatní inventář. Snad protože cítil sílu ve svém majetku, přestal o tento dbát, ale začal pít alkohol víc, než jeho příjmy stačily. Chodil se tedy dlužit k židovi, který se na takový majetek nebál půjčit. Když ale dluhy vzrostly na velkou částku, přestal žid půjčovat, ale naopak chtěl peníze vrátit (Blažek). Staněk se tak dostal do velmi špatné situace. Měl tři dcery, které mu ujely do Ameriky. Za jednou z těchto dcer chodil prý, jak mě vyprávěli zdejší "pamětníci, Antonín Zeman čp. 30, fešný mladík, který měl také do Ameriky odjet. Když dostal šífkartu (lodní pas), dal prý jí (Blažkovi) Staňkovi. To se (Blažek) Staněk jedné noci z chalupy ztratil, nikomu nic neřekl a do Ameriky odjel také, za svými dcerami. Žid uvalil na statek soudní dražbu, aby dostal své peníze. Kupci na tento statek nebyli, takže soud přiklepl židovi Ignáci Steinovi celý statek za 4000 zlatých. To je jeden příběh, kdy se Stein zmocnil největšího statku. Mnohem více bylo případů s malým hospodářstvím. Podobným způsobem koupil bratr Ignáce, Jáchym Stein půlstatek od Jenaty čp. 6, který měli Steinovi v držení až do roku 1924. O tom až později.

Jak bratři Jáchym a Ignác Steinovi začali budovat svůj majetek.

Otec těchto dvou bratrů Jáchyma a Ignáce Steina bydlel v Dubějovicích v podruží (jak se dříve říkalo) v nájmu. Lidé mu říkali „Mareček“. Měl 3 míry pole na „Skalkách“, ale podle tehdejších zákonů je nesměl mít na sebe.

Důležitá poznámka dodatečně.

Prosím, aby mi bylo prominuto přepisování jména místo Blažek na jméno Staněk, neboť Staněk je správně. Blažek se říkalo jen po nějakém předchůdci a každý v obci tak říkal, a proto i mě bylo toto jméno tak udáno při sbírání informací. Skutečné jméno Staněk jsem zvěděl až z matriky na předložení dokladu jednou z potomků po Staňkových, Američankou pí Jurkusovou, která zde byla osobně roku. 1972.

Kronika - strana 27

Kontracht (vlastnictví) bylo psáno na Františka Studničku. Oni dva bratři odjeli do Tyrol na „ajzipon“ jak se dříve říkalo stavbě dráhy. Stavěla se tam Alpami pověstná „Semerikdská“ dráha, na níž se daly vydělat slušné peníze. Když se vrátili, měli již nějaký kapitálek, a tak si koupili pár koní a začali furberkařit (povozničit). Uměli prý dobře lichvařit, pálit i krást. Takto se zachovaly paměti o rozrůstání majetku rodu Steinů v Dubějovicích. A nyní ještě něco o tom, jak získali Steinovi lihovar v Dubějovicích. Na začátku této kroniky jsme zvěděli, že Dubějovice byly rozděleny na dva statky, Soutický a (Štěpánovský), správně Vlašimský statek, který patřil soutickému dvoru, stál někde na dnešním poli č. parcely 129 nad Zemanovým sklepem. Bylo to nějaké malé hradiště. Tam také stála ta první kaple sv. Jana Nepomuckého. Po zrušení té kaple byla socha sv. Jana Nepomuckého odvezena do kostela v Souticích, kde stojí dodnes u hlavního vchodu po pravé straně u dveří. Hrad i s kaplí byly zrušeny za císaře Josefa II. Pole, kterých bylo asi 400 měr, byly rozděleny na 10 stejných dílů. U statku byl též lihovar. Tehdejším majitelem tohoto hradiště, polí a lihovaru v Dubějovicích, byl Vincenc Zahn, majitel dvora v Souticích. Byl to Němec, rodák z Hamburku. On magnát, měl tu dobu nějakou rozepři s finančníky, kteří mu při vyměřování daně zjistili, že používá špatné míry. Měřilo se na putýnky. Zahna to rozzlobilo, a proto lihovar prodal i se dvěma díly polí, které si ještě nechal. Koupil to samozřejmě Jáchym Stein, majitel statku čp. 6. I tento lihovar zůstal při statku až do roku 1924. Vědělo se také o tom, že když se Steinovým nehodil některý barák, tak ho nechali vysoko pojistit a později od jednookého Březiny zapálit. Kdo to byl jednooký

Kronika - strana 28

Březina. Byl to podivín a člověk s narušeným charakterem, který byl všeho schopen. Bydlel v chalupě čp. 48, tam kde je nyní místní národní výbor. Lidé mu všeobecně říkali „díček“ (jako dědeček). Byl to známý pašerák cukerinu, nechal se najmout od židů jako palič a co ještě horšího. Byl ženatý, ale s oběma sestrami, s nimiž žil, měl několik dětí. Zbyla mu doma dcera, ve vsi jmenovaná

jako „Francka“ Březinova. S touto svojí dcerou měl také prý děti, ona totiž měla jako svobodná 5 dětí. Jaroslava, Štěpána, Tondu, Lenku a Bohouše. S Lenkou jakožto vnučkou, měl snad díček ještě pravnučku Štěpánu. Říkají pamětníci, že když mu bylo devadesát roků, tak se ještě zálibně díval na pravnučku, malou žabku, šnupaje tabák a říkal: „tebe já se už holka nedočkám.“ Rád se opíjel a v takovém stavu byl nepřítel. Vylezl na střechu a sházel veškerou krytinu, rozbil pak okna a dveře, zkrátka co mu přišlo pod ruku. Druhý den pak sháněl v Souticích v cihelně tašky, okna donesl starému Neužilovi, aby mu je spravil a takto zase dal všechno do pořádku. Avšak za nějaký čas se všechno opakovalo. Když potřeboval peníze uměl si je hned opatřit. Vyšel na náves a do Steinových oken křičel: Víš, víš Jáchyme, spolu jsme kradli, spolu pálili, spolu budem viset. V té době byla rodina Steinova ve vsi vážená, a proto tohle vykřikování nenechala paní dlouho opakovat, tu poslala Březinovi nějaké peníze a byl na chvíli klid. Svému muži Jáchymovi říkala: „Vidíš, vidíš, kdo se s plevami zamíchá, toho svině sežerou.“ Rodina Steinova tehdy již byla ve vsi vážená a to z několika důvodů. Za prvé, nejbohatší v celé obci,

Kronika - strana 29

vlastnila na 400 měr pozemků, a proto hodně občanů mělo u nich zaměstnání včetně lihovaru. Dále pak přes to že to tehdy byli boháči, s ostatními i chudými nepohrdali a mnohdy pomohli. Zvláště pak , když později hospodařil syn Oskar.

Rok 1909

Toho roku bylo v Dubějovicích prodáno několik hospodářství. Nejdříve prodal svou chalupu František Březina čp. 26. Tuto koupili i s polem manželé Cudlínovi z Bernatic, starší lidé, kteří zde začali vykupovat husy. Vykrmené pak vozila bába do Prahy. Bába se velmi ráda opíjela. Husy jí vozíval do Štěpánova na dráhu Kadeřábek a vždycky prý jí musel přivázat na voze provazem, aby mu cestou nespadla, neboť byla do němoty opilá. Druhý prodej nemovitosti bylo hospodářství „Kupsovo“ (Novotno). Také proto, že již bylo prodloužené. Prodávalo se veřejnou dražbou v hostinci u „Zemanů“. Jelikož nebylo kupce na celek, musilo se prodávat po kusech. Ještě dodnes se říká na „Kupsovom“. Většinou se prodávalo po třech mírách. Za míru se platilo 200 zlatých. Tu louku v rybníce, kde dodnes říkáme „ U Kupsáku“, koupil také Kupsa, správně Novotný zde Sedmpan. Bylo jí 12 měr a stála 2.000 zlatých. Měl dvě chalupy, ale při této dražbě neprodal žádnou, prodal je až později. Po prodeji svého hospodářství se odstěhoval do Nemíže. Avšak po dvou letech také odešel, neboť

mu již nic nezbylo a dělal šafáře v Bedrči u Benešova, ve dvoře. Asi za dva měsíce po této dražbě „U Kupsů“, se prodával statek Staňků, tehdy již majetek po Ignáci Steinovi, který prodávala pozůstalá vdova.

Kronika - strana 30

A zde máme také malou historku. Tato vdova po Ignáci Steinovi, byla vlastně jen krátkou dobu jeho zákonitou manželkou. Jmenovala se Antonie Popeláková a u Steinů byla od svého mládí. Pocházela z Německého Brodu (Havlíčкова Brodu). Dědala Nácíkovi dlouhá léta hospodyně a měla s ním čtyři děti. Dva kluky a dvě holky. Tyto děti se ještě ve škole podepisovali Popelákově. Až teprve na smrtelné posteli se s ní nechal Nácík úředně oddat. Tím se stala dědičkou majetku a děti dostali jméno Steinovi. Naposledy bydleli v chalupě čp. 4, kde jsou dnes Kotrčovi. Statek od vdovy koupil nějaký Trojánek, parcelář z Tábora. Dražbou pak, kterou sám prováděl, po kusech rozprodal celý statek. Spáleniště se zahradou koupil Antonín Neužil za 850 zlatých. Ještě téhož roku prodal svoji chalupu čp. 29 Bohumil Dekarli a odstěhoval se do Kalné, kde si najmul Urbanů statek na 12 let. Chalupu od Dekarliho čp. 29 koupila Havlíčková z čp. 30. Tuto svoji čp. 30 prodala nějakému Haškovi, který se sem přistěhoval z Berouna. V příštím roce prodal Antonín Neužil svoji znovu po ohni postavenou chalupu za rybníkem, Františku Březinovi, který když prodal Cudlínovům se opět vrátil do Dubějovic. Prodal ji za 750 zlatých a začal znovu stavět na spáleništi u Staňků. Je to dnes chalupa Trpišovskova a stojí tak od roku 1910-1911. Po čtyři roky plynul život v Dubějovicích bez zvláštních velkých událostí a poměrně v klidu až opět na jeden historicky významný den. Tak to obyčejně bývá, že když si člověk myslí, teď je všechno v nejlepším pořádku a tu najednou nová rána přijde z nenadání.

Kronika - strana 31

Rok 1914

Tento rok byl nejen historický, ale i osudný. Avšak nejen pro Dubějovice, ale pro celou naši zemi. Vypukla první světová válka.

Na jaře tohoto roku se v Dubějovicích založil „hasičský sbor“ Byla zakoupena nová dvouproutková stříkačka. Stála 3.500 zlatých. Jako vždy, bylo k tomu mnoho řečí hlavně k vůli těm penězům. Kdo prý takovou drahou stříkačku zaplatí. Obec skutečně žádný majetek neměla, takže sbor mohl umořovati dluh jenom subvencí a nebo dary některých zámožnějších občanů, což bylo jen nepatrné. Zbrojnice ještě nebyla, tak byla stříkačka u Vošicků v kůlně (u Holubů). Velitelem sboru byl tehdy Oskar Stein. Oskar byl vystudovaný inženýr a sloužil před válkou jako jednoroční dobrovolník v Rakouskouherské armádě a dosloužil jako poručík. V posledních letech před válkou se již zdržoval doma, neboť jeho starý otec Jáchym Stein byl již nemocný a nestačil na vedení jejich velkého hospodářství a lihovaru. Říkávali starší muži, jak jim již těsně před vypuknutím války Oskar vypravoval, že se k válce chystá, že už to dlouho nebude trvat a bude vypovězena válka malému Srbsku. Skutečně prý to po této rozmluvě dlouho netrvalo. To svědčilo o tom, že židé vždycky byli dobře informováni o světovém dění. Bylo to **26.července 1914**, v neděli odpoledne, právě o Soutické pouti, když se po celé zemi rozkřiklo, že je mobilizace a též vyhlášená válka. Okamžitě se rozváželi červené plakáty, „mobilizační vyhlášky“, které oznamovaly, že se musí do 24 hodin dostavit ke svým plukům všichni vojáci ve věku do 36 let. Byla to pro každého velká rána. V Souticích se přece jen

Kronika - strana 32

tančilo ve všech třech hospodách až do rána. Druhý den odpoledne 27. července ve 3 hodiny jel po naší železnici dlouhý vlak od Dolních Královic. Měl samé kytláky (nákladní vozy) a byly již skoro plné. Vojáci z nich na každého volali, zpívali a slibovali si, že za 14 dní bude po válce. Z Dubějovic také narukovalo hodně vojáků. Bylo to velmi smutné loučení a bylo to u některých loučení poslední. Většina se jich již nikdy nevrátila. Dne 8.září téhož roku, bylo to v boji na řece Drině, kdy 102 Benešovský pluk zanechal své nejlepší síly. Co Srbáci nepostříleli, vehnali blázniví důstojníci do dravé řeky, kde se všechno utopilo. Z Dubějovic tam zahynuli bratři Kulíkovi - Antonín a mladší Jan. Oba ženatí. Dále to byl Antonín Filip čp. 28, Josef Havlíček, František Frait čp.1. Tito tři byli svobodní budoucí hospodáři. Druhá kategorie branců byla do věku 42 let a následovala asi za 14 dnů po vyhlášení mobilizace. Na to hned musili narukovat rekrúti, kteří byli odvedeni na jaře. Žně tohoto roku začaly velmi smutně, neboť chyběli hospodáři, chyběly potahy, protože bylo také odevzdáno hodně koní. Hned po žních byly nucené dodávky obilí, brambor a dobytka. Byly zavedeny potravinové lístky, ale ani na ně se nedostaly celé dávky.

Rok 1915 - další odvody

Příštího jara roku 1915 museli narukovat ročníky nar. 1895-96. Dne 18 června 1915 byli odvedeni osmnáctiletí. Z Dubějovic to byli Antonín Neužil mladší, Václav Havlíček a František Kulík. U odvodu byl též Ladislav Vaněček, ale odveden nebyl, jelikož byl slabý na prsa. Avšak po válce zemřel na tuberkulózu. Tehdy se jim zpívala písnička : „osmnáctiletí, jsou to ještě děti“. Po celé zemi se rychle šířila bída. Lidé z měst jezdili na venkov do vesnic k příbuzným a známým měnit různé věci i obleky za živobytí. Později už jezdili tak zvaní „keřasi“, kteří pak ve městě prodávali s velikými výdělky a tak ještě

Kronika - strana 33

ochuzovali ve městech rodiny, které chtěli uživit své děti. V Trhovém Štěpánově na četnické stanici byl vrchní strážmistr Froněk. Jako pomocníka měl kaprála Rambouska. Oba byli stejného typu. Nestyděli se i oni okrádat lidi o skrovné živobytí, šatstvo a jiné věci. Starý Froněk nabízel prodat i vůz. Když padl na vojně některý ženě muž, o čemž vždy četnická stanice věděla, i tam si došel k ubohé vdově pro černý oblek po manželovi. Od paní Tomaidesové, (hořejší Kostkové), jsem sám slyšel, jak si k ní přišel půjčit jízdní kolo a už ho nevrátil. Všechno zase prodával nebo měnil za živobytí. Rambousek si počínal podobně, ale ten již to musel dělat, aby starý nevěděl. Tehdy existoval státní příspěvek na výživu nezaopatřené rodiny, která měla otce na vojně. Tuto žádost musela potvrzovat četnická stanice. Zde měli tito dva výtečníci další zdroj k vydírání a zneužívání vdov. Mimo to začaly chodit tak zvané „rekvizice“. Byli to úředníci z c.k. hejtmanství, kteří měli ku pomoci vojáky a ti se museli dopouštět drancování v chalupách, i když to mnohdy neradi dělali. Později se rekvíroval i dobytek. Nejdříve jen jalovina a pak i krávy. Stalo se že, sebrali kravku domkáři, kterému zůstala jen jedna z celého potahu. Mlynáři se báli na černo semlít, neboť i na to byly lístky a stálé kontroly. Nastala velká bída i o průmyslové zboží a oděvy. Zemědělská výroba rapidně klesala a hlad ohrožoval i ta největší hospodářství. Tam kde byl nedostatek pracovníků v zemědělství, byli přidělováni ruští zajatci. V Dubějovicích u Steinů jich bylo pět. Zůstali zde až do konce války. Jeden z nich se ani domů nevrátil. Dva z nich zde zanechali potomky.

Kronika - strana 34

Sebevražda a příprava na ní r. 1916

V domku čp. 41 bydlel tu dobu nějaký Kocourek, takový starý podivín. Byl po druhé ženatý. V prvním manželství měl jedenáct dětí, z nichž mu zbyl jediný syn Karel. Druhá jeho žena měla též dceru, když si jí Kocourek vzal. Tuto si pak vzal za ženu syn Karel. V té době r. 1916 byl syn Kocourka Karel ve válce a byl to také jeden z těch, kteří se nové republiky nedočkali, neboť po cestě domů z války zemřel. Protože starý Kocourek byl podivín, byl také obětí všelijakých taškařin místních kluků. Velmi často je proháněl a vymýšlel různé strašáky. Měl svoje některé průpovídky a rčení. Například říkal - inu konečně, dám na mez šlapací elektriku a až pude parchant sakramentskej po mezi, hodí ho to do povětří. Nebo také byl labužníkem na nějakou dobrotu a říkal, že všechno nemůže jíst, a že má nejradši „ždibec masa a třebaec vína“. Byl vyučen krejčím a také doma lidem šil. Když té práce bylo celkem málo, šil třeba poslední kalhoty, hodil si je rozešité přes rameno a šel si na náves do studně pro vodu, třeba jen na salát, ale šel provokačně s kalhotami, aby každý viděl že krejčuje. Byl již poměrně starý a poznenáhlu chátral. Snad trpěl nějakou nemocí. Jednoto letního rána stál před svou chalupou a lidem, kteří chodili okolo na pole, podával ruku, říkal s Pánem Bohem a jako před nějakým odchodem se se všemi loučil. Nikdo to nebral nijak vážně při té jeho povaze, a proto šel každý po svém. Kocourek pravděpodobně byl sám. doma. Uvařil si svůj ždibec masa, vypil třebaec vína a takto připraven a posilněn, se oběsil doma u plotny na bidélku, které sloužilo na sušení prádla.
/zapsal kronikář Stan. Žáček /

Kronika - strana 35

Válka se vlekla již třetí rok a stále si vyžadovala další vojáky a oběti. To již odcházeli všichni jen trochu schopní a nevojáci. Naproti tomu však byla obec otřesena častou zprávou, že ten neb onen soused padl ve válce a rodina zůstala opuštěna. Tou dobou se též stupňovala bída, neboť i na frontě neměli vojáci co jíst. Po vesnicích chodily tak zvané rekvizice. Byli to k tomu určené vojáci. Hledali obilí, brambory, brali dobytek a mnohým sebrali i poslední krávu. Proto se i pole špatně obdělávala, takže byla bída i na vesnicích. Děti trpěly podvýživou a matky nad nimi plakaly i když samy nejedly. Takto se opakovaly dny, týdny a měsíce až do roku 1918 dne 28.října. To byl rok největšího utrpení, neboť po čtyřech letech válečného běsnění, již nikdo nevěřil, že bude někdy

konec. Avšak přece jenom přišel den, den 28 října 1918, kdy byl konec války a naše země byly prohlášeny za samostatnou republiku československou. Postupně se začali vracet vojáci, někteří brzo po skončení války, jiní později, ale někteří se nevrátili vůbec. Do Dubějovic se do svých domovů nevrátilo 11 mužů. Někteří z nich byli převážně svobodní. Vdovy s dětmi zůstaly dvě. Marie Kulíková a Emilie Březinová. Pamatuji si, že paní Březinová dostala poštou nějaké doklady, které měl její manžel ve vojenském kabátě v kapse na levé straně na prsou a mezi nimi též nějaké peníze, které byly prostřeleny tou střelou, která ukončila na frontě jeho život. Oběma vdovám zůstaly každé jedna dcera a jeden chlapec sotva školou povinné.

Kronika - strana 36

Z ostatních, kteří se vrátili, byli tři ranění. Ještě dnes v roce 1964 žijí. Jsou to - Josef Frajt čp. 11, Josef Filip čp.28 a Vojtěch Hromas čp. 35. Znova se začal rozvíjet život a každý se snažil dostat se aspoň z té největší bídy. Hledali při svých zanedbaných políčkách různé nahodilé práce, kde se dalo. Někteří našli práci ve statku u Steinů při zemědělství i v lihovaru, jiní chodili v zimě do panských lesů na těžbu dřeva a nebo i mimo vesnici.

Rok 1919 - Tragická smrt Josefa Trpišovského roku 1919

Bylo to těsně před Vánocemi, snad na Štědrý den roku 1919. Muži z Dubějovic dělali v lese, kde se říká „ Ve Stráních“, těžbu dřeva. Káceli velké modřiny a borovice. Odpoledne, když se party již rozcházely domů, šel také Josef Trpišovský a nesl si na rameně domů metrový balík dřeva jako všichni ostatní. Šel místem, kde ještě kácela jedna parta. Byl to Antonín Filip čp.19, Josef Sysel čp.35 a Antonín Neužil čp. 24. Jak mě osobně vyprávěl Ant. Neužil, tedy očitý svědek tragédie, že od té doby věří osudu, který sám vede člověka do záhuby. Říkal jak všichni tři viděli Trpišovského, když se zastavil v místě, kam již se nahýbal podříznutý strom. Všichni na něho křičeli aby uskočil na stranu. On však jako když nic neslyší a nevidí, místo aby uskočil na stranu, šel stále proti padajícímu stromu a jako když ho tam něco táhne a nikdo již nemohl přiskočit, aby jej strhl. Silné větve stromu vymrštily balík dřeva z jeho ramena, a ten pádem zpět, jej zasáhl do hlavy. Takto byl zakončen život vojáka, který přežil čtyřletou válku mezi střelami. Zůstala vdova a tři nezaopatřené děti.

Kronika - strana 37

Rok 1923 Událost pro Dubějovice a změna života lidí.

Tohoto roku 1923 se prováděla v Dubějovicích parcelace Steinova statku. Přišlo to tak najednou. Snad ani nikdo z občanů netušil, že Steinův statek přijde na buben. /To se říkalo zkrachování majetků/. Jednoho dne přijel jakýsi úředník, který tuto událost zveřejnil a i zahájil. Toto také byla mimořádná příležitost pro všechny dubějovské občany, aby si opět pomohli k vlastním políčkům, neboť jedině ta jim v té době skýtala jistější existenci. Avšak tato příležitost nebyla tak snadná věc, neboť vyžadovala peníze a těch bylo někde málo a někde žádné. Okamžitě začal ruch v okolních záložnách. Bylo to hlavně v Souticích, v Trhovém Štěpánově a ve Vlašimi. Někdo snad měl nějaké malé úspory, ale většina lidu si vypůjčila všechno, kolik potřebovala na zaplacení pozemků v parcelaci koupených, neboť to bylo v soudním prodeji a muselo se platit hotově. V prodeji bylo celkem asi 400 měr pozemků, tj. 80 ha polí, luk a lesa včetně hospodářských a obytných budov a lihovaru. Obytné a hospodářské budovy a asi 14 ha pozemků koupil nějaký Kerouš z Kuňovic. Tento Antonín Kerouš chtěl tehda svým chytráctvím v této koupi vytěžit. Dohodl se přímo se Steinem o ceně na některé nemovitosti na mnohem nižší cenu než byla soudní. Zaplatil tuto část přímo Steinovi do ruky. Bylo to asi 60 000 Kč. Kvitanci najednou vytasil. Avšak soud tuto část musel mít do celkové sumy pro věřitele, neuznal Keroušovi jeho kvitanci.

Kronika - strana 38

Totíž statek byl tak zadlužen, že Stein by celkem vyšel s prázdnýma rukama. Nemohu dnes přesně říci, zda to bylo na něčí nátlak, nebo dobrovolně., ale celou část, kterou dal Kerouš Steinovi /60 000 Kč/, zaplatili všichni občané, kteří měli koupeno v dražbě, přiměřenými podíly. Zaplatili vlastně Keroušovo chytráctví a on skutečně z toho vytěžil. Stein již jiný majetek neměl z něhož by se dalo těch 60000 Kč uhradit a peníz od Kerouše mu nemohl z kapsy nikdo vzít. Slyšel jsem tenkrát jako kluk, že to měl Kerouš sám znova zaplatit. Ovšem dobráci sami zadlužení, nenechali Kerouše více zatížit placením, a také proto, že ještě neznali jeho charakter, prý zaplatili za něho dobrovolně. Takto skončila sláva Steinova statku, který se vlastně skládal z drobných majetků dubějovských chudáků a o něž je kdysi starý Stein připravil. Tedy co táta Jáchym Stein nahromadil, syn Oskar

Stein rozházel. A nyní začaly starosti těm, kdo si přikoupili pozemky. Neměli potřebné nářadí, stodoly a stáje pro více dobytka. Každý se snažil něco vybudovat, zařídit a přitom ještě splácet dluh a platit úroky. Takto plynuly měsíce a roky.

Požár roku 1926

Bylo to v květnu roku 1926 večer asi ve 23 hodin, když se rozkřičela poplachová hasičská trubka signálem „hoří!“. Mě bylo tenkrát 14 roků a na toto probuzení si dobře pamatuji. Hořelo těsně vedle nás a byla to Zemanova hospoda čp.45. Klidné bezvětrné počasí a já si pamatuji, jak všechny plameny šlehaly přímo vzhůru, a proto neohrožovaly a také nezasáhly ani nejbližší naší chalupu.

Kronika - strana 39

Číslo popisné 45, byla původní hospoda Antonína Zemana v Dubějovicích. Po vyhoření hostince koupil Antonín Zeman zlikvidovaný lihovar v Dubějovicích čp. 12 od Hoška ze Sedmpan. Totiž tento lihovar koupil K. Hošek v roce 1923 ve dražbě od Steina a chtěl jej přestavět na obytné a hospodářské budovy. Avšak nějak si to potom rozmyslil. Mám zato, že Zeman měl lihovar koupený již dříve, než hostinec vyhořel. Slyšel jsem tehdy, že Zemanovi mají silné a určité podezření, pachatel ale přistižen za ruku nebyl, snad jen někým viděn, tak zůstal neodhalen. Říkalo se tehdy, že to měl být místní občan, zedník, jehož otec byl také zedník, a toto byla příležitost, aby se Zemanovi dali do přestavby lihovaru na novou hospodu. Skutečně se potom tak stalo. Spáleniště staré hospody koupil nějaký Čeněk Havlíček z Kněže, který spáleniště znovu vystavěl a s rodinou tam hospodařil. Zemanovi skutečně z lihovaru postavili hostinec, který je dosud v provozu. Dnes v roce 1964 je to pohostinství “ Jednota “ A obchod potravinami. Vedoucí Emil Zeman.

Rok 1928

Roku 1928 se začala stavět okresní silnice z Trhového Štěpánova do Keblova. Byla to hlavní zásluha tehdejšího poslance nár. shromáždění Ksandra, který pocházel z Hulic a situaci zde znal. Dubějovice a Sedmpany neměli pořádnou spoj do okolí. Jediná cesta do Trh. Štěpánova byla lesem „Stráněmi“ skalnatá a prudkým spádem, že tehdejší potahy, to byly i krávy, sotva do vrchu vytáhly prázdný vůz. Dnes se ještě tato cesta používá jako zkratka na silnici, když se jde do Trhového Štěpánova pěšky. Stavba silnice byla dobrou pří-

Kronika - strana 40

ležitostí pro občany místní i z okolí, aby si vydělali peníze, neboť v té době zde nebyla jiná možnost. Silnici stavěl jako podnikatel, stavitel Ing. Neubauer z Vlašimě. Veškeré práce se dělaly ručně. Převážně materiálu z výkopů na navážky se prováděla na kratší vzdálenost ručními kolečky a kárami, a delší vzdálenost na úzkokolejných železných sklápěcích vozících. Kopalo se krumpáči a nakládalo lopatami ručně. Kámen na štětění a šterkování se lámal pod „Stráněmi“ u potoka pod Štěpánovem, kde se říkalo ve vápence, a nejvíce kde se říká v kopci, mezi Sedmpaný a Keblovem. Na celém, tomto úseku i ve všech lomech jsem sám osobně pracoval. Stavba trvala tři roky. Od r. 1928 do r. 1931.

Rok 1929

Dne 4. července roku 1929 zachvátila náš kraj silná vichřice, která nadělala značné škody. V Dubějovicích byla smetena z pilířů střecha Ant. Hataše čp. 23, stodoly Ant. Vinše čp. 50 a posunuta střecha Františka Lupínka, též na stodole. Na mnoha jiných budovách bylo způsobeno mnoho škod na krytinách. Mimo to bylo v obcích polámáno a vyvráceno mnoho ovocných stromů. V Dubějovicích náhodou nepřišel nikdo o život, ale jinde takové případy byly. Já osobně jsem viděl Antonína Neužila staršího jak jel po hrázy s vozem, vezl nějaký jetel. Jen přešel kus hráze a v tu chvíli se přes hráz skácel veliký topol o průměru kmene asi 80 cm. Takovýmto nebezpečím uniklo náhodou několik občanů. V lesích byly pokáceny a polámány celé ohromné pásy úplně na paseku. Však sem byli na zpracování dřeva pozváni také Slováci, kteří se v té práci dobře vyznali.

Kronika – strana 41

Dodatek k roku 1928

Roku 1928 se usilovně pracovalo na stavbě nového hostince Ant. Zemana proto, že Zemanovi bydleli jen provizorně v jedné světnici, která byla jako příslušenství u lihovaru, dále pak, že v tehdejší nezaměstnanosti bylo dost pomocníků a konečně, že to bude hostinec se sálem pro kulturní činnost. Výstavbou nového sálu se mimo tanečních zábav, dobrým působením Aloise Procházky, místního občana, založil pěkný kolektiv divadelních ochotníků. Po mnoho roků snad až do

roku 1944 se v Dubějovicích sehrálo každou zimu jedno nebo dvě divadelní představení. Na tanečních zábavách se tu scházelo návštěvníků ze širokého okolí. Pro zajímavost vypíši odkud až přicházeli do Dubějovic tančit. Mimo ty nejbližší obce jako Sedmpány, Hulice, Keblov, Javorník, Chlum, Trhový Štěpánov, Soutice, Kalná, Štěpánovská Lhota, Dálkovice, Rataje, to byli také Mnichovice, Miřetice, Kuňovice, Zdislavice, Vlašim, Římovice, Tehov, Střechov, Chabeřice, Nesměřice a ojediněle ještě i odjinud.

Toto je pozvánka na I. Hasičských ples v Dubějovicích konaný 14 ledna 1928 v novém sále Antonína Zemana .

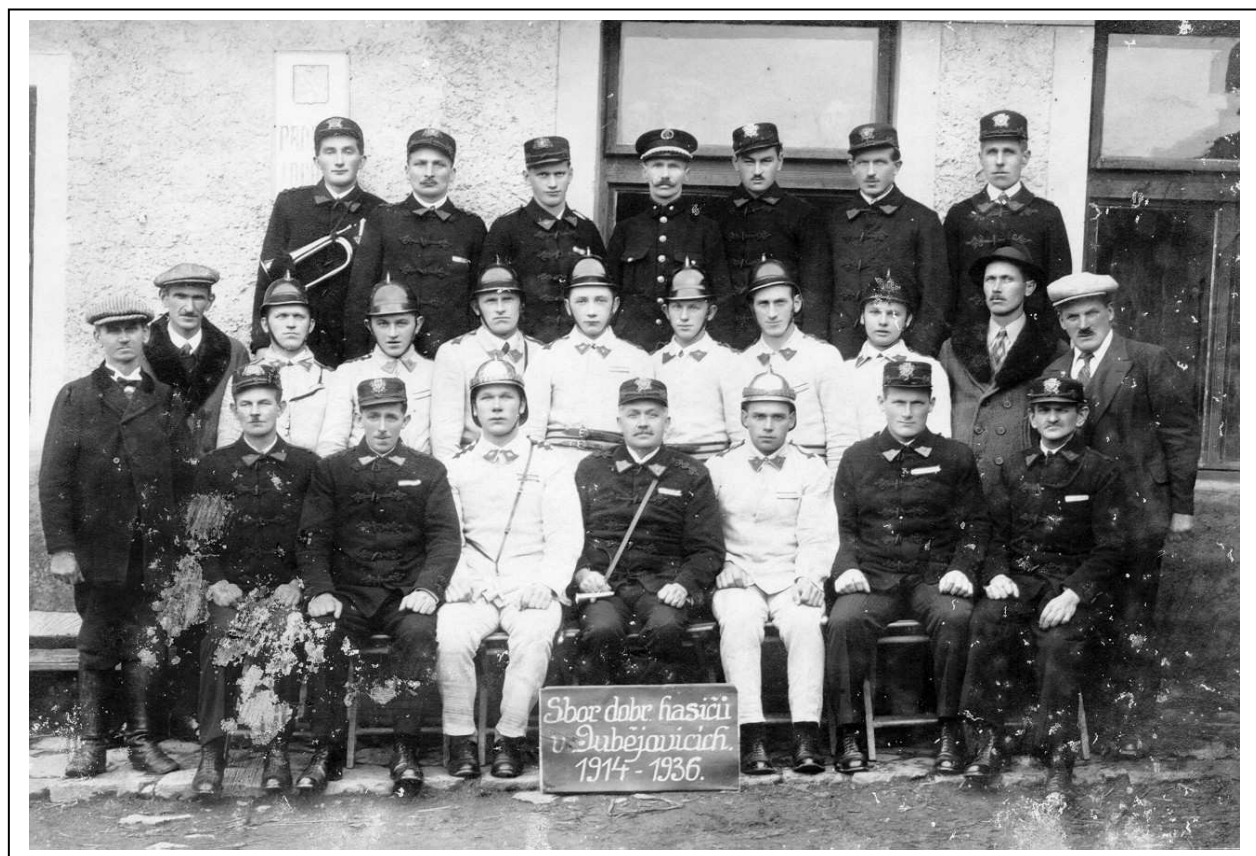

Kronika - strana 42

Souhrn některých dat a poznámek od roku 1918 do roku 1938

Léta 1918 až 1938

Jak je již v předu uvedeno, obec Dubějovice byla sloučena s obcí Sedmpaný v jednu obec katastrální s názvem obce Dubějovice. Starostou této katastrální obce byl od roku 1897 Josef Němec ze Sedmpan. Po ukončení první světové války v r. 1918 byly tyto obce rozděleny na obce samostatné. V tu dobu byl v Dubějovicích zvolen starostou Antonín Zeman hostinský v čp. 45. Tento hostinec čp. 45 vyhořel jak již psáno v roce 1926. V roce 1926 vzhledem k situaci příprav ke stavbě, odmítl s poděkováním za důvěru, návrh před tehdejšími volbami, aby byl starostou na další období. Tedy v roce 1926 byl zvolen nový starosta, tehdy ještě svobodný Antonín Vošický čp. 10. Krátce na to se pak přičlenil k Filipovům čp. 19. Za starostování Antonína Vošického se postavila silnička od Trpišovské stodoly čp. 9 po hrázi pod Frajtovu zahradu a ke kapličce, a od Novotnových čp. 41 až na hranice soutického katastru. Bylo to v létech 1930 až 1934. V roce 1934 se začala stavět ve Vlašimi v panské oboře továrna na střelivo přemístěná sem z Prahy Žižkova. Říkalo se jí tehdy „kapslovna“. Tím se také naskytla příležitost k zaměstnání lidem z velkého okolí, a proto i tam dojíždělo několik lidí do práce z Dubějovic na stavbu. V roce 1936 se již začalo pracovat v některých objektech na výrobě. Byly to vojenské patrony a lovecké náboje. To tam již dojížděly i ženy. Avšak doprava do práce nebyla ještě přizpůsobena, tak jezdili lidé na kolech nebo chodili pěšky. V těchto letech od r. 1930-1938 se v Dubějovicích opravilo a postavilo několik obytných a hospodářských budov. Bylo to všechno pílí a přičinlivostí českého člověka.. V roce 1933 vyhořel domek Rudolfa Vaněčka.

Jak informuje tabulka na snímku, toto je Sbor dobr. hasičů v Dubějovicích v roce 1936. To byl dříve název požárnické organizace. Ještě někteří členové nejsou na snímku. Jména členů nahoře od leva do prava v řadách :

Emil Zeman, trubač – Karel Kadeřábek – Stanislav Vošický čp. 42 – Frant. Žáček v uniformě obec. strážníka – Ant. Vinš čp. 50 – Čeněk Brožek čp. 8 – Frant. Hrabánek

Prostřední řada :

V civilu nejkrainější Ant. Vošický čp. 42 zakl. člen – Frant. Lupínek v civilu, též zakl. člen – Frant. Novotný čp. 26 – Frant. Lupínek mladší – Bohuslav Hataš čp. 23 – Frant. Studnička – Stanislav Žáček – Stanislav Vošický čp. 10 – Josef Frajt čp. 3 – v civilu Ant. Vošický čp. 10 – v civilu Ant. Studnička zakl. člen

Spodní řada :

Frant. Kubík čp. 40 – Vojtěch Hromas – Josef Kubík čp. 5 – Ant. Zeman hostinský star. sboru – Frant. Trpišovský – Frant. Vošický čp. 10 – Alois Procházka čp. 7

Poznámka : Ant. Zeman též zakl. člen sboru

Kronika - strana 43

Do roku 1936 byly v Dubějovicích koncesované hostince dva. Jak víme jeden - Antonína Zemana a druhý - Josefa Frajta čp. 1. Josef Frajt si vystavěl za obcí směrem k svému poli nový domek. Totiž on tam měl od roku 1929 již postavenou stodolu. Tím tedy zrušil svoji koncesi hostinskou a věnoval se jen zemědělství. Starý domek „hostinec“ čp.1, koupil soused Josef Filip čp.28 a udělal si z něho stodolu. Tam se také zrušilo čp. 1 z celkového pořadí.

Rok 1938

V roce 1938 se konaly nové volby do obecního zastupitelstva. Tak se to tehdy nazývalo. Tentokrát se také poděkoval za důvěru starosta Antonín Vošický čp. 19, jehož navrhovali za starostu do dalšího období. On tuto funkci zastával po dvě volební období od r. 1926 do r. 1938, což představuje 12 roků. Měl velmi rád svoje hospodářství, jemuž se cele věnoval, a proto starostenský úřad jež dobře vykonával, mu byl již obtížný. Byl tedy zvolen starosta nový. Jmenoval se Antonín Vinš, malozemědělec, ale velký mistr řemesla tesařského čp.50. Celkem člověk málomluvný, ale co nevymluvil, měl velice dobře promyšleno. Avšak pěkný začátek do svého úřadu neměl. Na podzim tohoto roku byla vyhlášena mobilizace některých ročníků vojáků.. Nastal zmatek v obci. Vyzvaní vojáci ihned odjížděli ke svým útvarům. Bylo to v době podzimních prací, kdy začínalo setí, orba, mlácení obilí a podobě. Na tyto práce již chyběli lidé a ti co byli doma říkali, že to dělat pro Němce nebudou. Jak čtenář jistě zná z historie, byla to ta nešťastná mobilizace, za níž byli těžce kritizováni naši představitelé

Kronika-strana 44

republiky československé v čele s prezidentem Edvardem Benešem. Němci nám obsadili naše celé pohraničí a jak se tenkrát říkalo, že se to událo téměř bez jediného výstřelu a zásahu naší armádou. To ovšem patří dějinné historii. Naše armáda, lépe řečeno naši vojáci záložníci byli odvoláni a vrátili se brzo domů. Vlastně to bylo pro ně štěstí, neboť kdyby se bylo střílelo, zajisté se všichni nevrátili. Byli jsme sice ochuzeni o pohraničí, ale život v obci běžel normálně dál.

Rok 1939

Přešla zima. Ta hlavní zima, ale první jarní den byl stále zimní. Poletoval sníh a ještě mrzlo. Ze 14 na 15 března padal celou noc hustě sníh a ještě ráno začal foukat silný vítr, takže se nikomu ani nechtělo z chalup. Pamatuji si dobře, že asi v deset hodin dopoledne v té fujavici začali pobíhat někteří lidé po vsi, hloučkovat a naříkat. To se již celá ves dověděla od těch co již měli rádio, že německá ozbrojená armáda obsazuje celé naše území a v Praze že začíná zatýkání našich lidí. To byl ten osudný den, který později naplnil historii celého světa o nesmírných zločinech napáchaných Němci za vedení Adolfa Hitlera. A také to byl počátek, definitivní počátek druhé světové války. To již měli Němci obsazeno Rakousko, nyní naši republiku, pak tímto způsobem Polsko a Balkán a s takovou materiální posilou šlo na Sovětský Svaz, na Rusko. Byla válka. Němci obsadili všechny státní úřady, zavedli německočeské tiskopisy, kterých bylo mnoho a dostaly se i do obcí. Takto začínal svůj úřad nový starosta Antonín Vinš. Já kronikář, kdy píši dnes jako o minulosti a spoléhaje se nejvíce na svoje paměti, nejsem schopen,

Kronika strana 45

protože žádné místní zápisy nebyly, vypsát všechny detaily, ale o něco se pokusím pokud vím, že je to pravdivé. Jako okupovaný stát jsme se museli podřizovat jiným zákonům, pracovním podmínkám a zřejmě i celému veřejnému chování. Přišlo nařízení, ale přísné, že večer musí být zatemněna všechna okna, kde bylo třeba v místnosti svítit. Naši tehdejší četníci byli pověřeni kontrolou tohoto opatření. Nesmělo ven pronikat sebemenší světýlko. Za to byly velké pokuty. Zavedl se nový zákon v dopravě. U nás se totiž do této doby jezdilo po levé straně. Němci zavedli u nás jízdu po pravé straně. Nařídili předělat brzdící mechanismus u zemědělských povozů na pravou stranu a při potahu chodit též po pravé straně. Na každém voze musela být tabulka se jménem a popisným číslem majitele povozu. Zaváděli povinné dodávky vajec, mléka, masa a obilí. Zavedly

se pak lístky na oděv a potraviny

Za protektorátu r1940 – 1945 byly vydány lístky na oděv, obuv a potraviny, které omezovaly větší nákup. Byly tištěny německo - česky.

Po válce musely naše úřady tento systém ponechat ve vydrancované zemi ještě 4 roky.

Ze začátku lidé říkali, že to nebude dlouho trvat. Někde se i vyskytly různé sabotáže a například vyhořelo nějaké zařízení, které sloužilo Němcům, nebo se staly různé poruchy v továrnách, zvláště pro vojenské účely. Když to Němci prokoukli, bylo tím hůře.

Velký požár v Dubějovicích roku 1940

Bylo to ke konci července roku 1940. Krátce po poledni, po nedělním obědě, bylo náhle krásné nedělní odpoledne zkaleno štiplavým kouřem a přihráto plameny tří zemědělských usedlostí. Požár vypukl ve špýchaře usedlosti Josefa Frajta čp. 3. Usedlost se skládala ze starých budov pokrytých převážně slaměnými došky. Měla dvě pořadí budov. Jedno pořadí byly obytné místnosti, stáj a napojena jedna stodola. Druhé pořadí byly chlévky pro prasata.

Kronika strana 46

špýchar na obilí, řezárna, kůlna a seník a druhá stodola. Toto druhé pořadí budov stálo podél silnice a celé bylo ještě od základů ze dřeva a pokryto slaměnými došky. Majitel Josef Frajt si šel do špýcharu nalít benzin do zapalovače z velké asi dvacetilitrové bandasky. A nyní si všimněme neopatrnosti. Jak měl polité ruce, což je jasné lít z tak nepohodlné nádoby, chtěl hned zapalovač vyzkoušet, zda bude chytat. Jak křísnuł kolečkem, zapalovač chytil. Chytily ale také polité ruce. Jak chtěl oheň na rukou uhasit, upustil na politou dřevěnou podlahu hořící zapalovač, od něhož hořel benzin na podlaze, od toho chytila na povrchu politá nádoba s benzínem a to bylo osudné. Frajt viděl, že je zle, tak nohou vykopl otevřenými dveřmi nádobu na dvůr, ale hořící, od níž začala hořet po dvoře natroušená sláma a již to začalo. Vyschlé došky a suché dřevěné stěny hořely jak síra. Plameny se přenesly přes dvůr na obytné, stáj a druhou stodolu a tak celé hospodářství bylo v plamenech. Těsně přes silnici zachvátily zuřivé plameny všechny budovy souseda Jana Mejšnera čp. 14 a Václava Kocourka čp. 13. Frajta a Kocourkovou museli k večeru odvézt do nemocnice s popáleninami. U Kocourků shořela ve chlévě jalovice a koza. Protože to bylo ve dne a v neděli, byli lidé a hasiči okamžitě u ohně a tak hodně zařízení zachránili. Zachránili též, již velmi ohořelou Kubíkovu stodolu a Vošickovu. V době německé okupace to byla nebezpečná věc. Ovšem projevila se dobrá vesnická sjednocenost. Příčinu požáru tehdy každý znal. Proto ani já ji v kronice netajím. Velkou šikovností a odvahou četníků a ostatních úřadů se podařilo katastrofu zlikvidovat bez zásahu okupantů a všichni postižení

Kronika strana 47

dostali od pojišťovny náhradu a mohli si znova své budovy postavit.

Rok 1940

Do této doby jsme ještě nepocítili celou tíhu okupantů. V roce 1941 jsme již znali slova „totální nasazení do práce“. To znamenalo, že začal v plné síle fungovat aparát úřadů práce, které rozmísťovaly dělníky na různá pracoviště nejen v ČSR, ale i do zahraničí, hlavně do Německa, Rakouska a Polska. Tyto státy byly též okupovány. Z Dubějovic to byli bratři Mejšnerové, Stanislav a František, Vlád'a

Hromas čp.35, a Josef Hromas čp. 2, kteří museli do ostravských dolů. Stanislav Žáček byl v Polsku ve Vratislavi, německy /Breslaü/, blízko u Vratislavi byl Jaroslav Hrabánek, Vlasta Mejšnerová a Františka Frajtová čp. 11 byly v Lipsku, František Hrabánek v Mostě na hranicích, Josef Kulík čp.5, v Linci, František Kulík čp.40 v Rakousku, Ladislav Hataš čp.46., František Kotrč čp. 4 v Lipsku.

Většina těch, kteří byli v zahraničí, uprchli již před koncem války, ale doma byli pronásledováni jako dezertéři. Po celou okupaci zažili občané mnohé příhody, překvapení a nepříjemnosti. Bohužel musím konstatovat, že i v této době se našli mezi námi lidé, kteří se zaprodali a škodili ostatním. V Dubějovicích na příklad byl persekuován občan František Vinš čp. 43, tehdy daleko vyhledávaný opravář loveckých pušek, k němuž si před okupací nosili zbraně i tehdejší četníci do opravy. Byl to vzorný hospodář zemědělec, dobrý a učenlivý soused. Vyskytl se jistý udavač, toho času bytem v Trhovém Štěpánově, který Němcům udal, že František Vinš má doma sklad zbraní. Z nařízení německého

Kronika - strana 48

gestapa přijeli četníci a v přísné důkladné prohlídce objevili několik loveckých pušek, které udaný František Vinš měl v opravě a majitelé myslivci si je dosud neodebrali. Po nějakém čase vazby byl soused Vinš opět mezi svými, neboť mu nebylo ničeho víc prokázáno. Němci zavedli systém protravinových lístků, lístky na oděv zvané „šatenky“, poukazy na obuv, povinné dodávky obilí, mléka, vajec a dobytka. Pro zbrojení bylo třeba různých kovů, a proto se odevzdávaly historické památky, zvony z kostelů a kaplí. Proto i z Dubějovic byl odvezen zvonek z kapličky. Byly zrušeny politické strany, jen nechána činnost organizací požárního sboru. V Dubějovicích byly tehdy dvě politické strany a to strana „agrární“ a „sociálně demokratická“, „dělnická“. Občané v Dubějovicích poznali však, že v takovéto době jako je válka, je třeba být za jedno, být svorní a silní. Tato nevyslovená zásada se usídlila v srdcích všech občanů, neboť se nevyskytl případ, že by někdo trpěl z příčiny udání nebo zrady místních občanů. sousedů. Byly poslouchány povzbuzující zprávy zahraničního rozhlasu, což bylo přísně zakázáno a za což mnoho lidí v republice trpělo. Když pak nebyly přesně plněny dodávky obilí, přijeli na prohlídku z okresního úřadu k tomu určení úředníci, vybrali si ještě k sobě několik občanů místních, kteří museli společně provádět prohlídky na půdách, ve stodolách ve slámě, v okolí budov a obce, v roští, nebo na poli. Pamatuji si, že bylo nalezeno několik pytlů obilí, které bylo odvezeno bez zaplacení a náhrady majitelům. Vedle těchto nepříjemností se

vyskytl ilegální obchod takzvaná šmelina. Do obce přijížděli z větších měst, nejvíce však z Prahy lidé, kupovali o zemědělců živobytí všeho druhu jako obilí, mák, drůbež, maso,

Gemeindeamt in Kniesch, Post Tschestin

Obecní úřad v Kněži, pošta Čestín

Nr. - Číslo 71./42.

Kniesch, am 4. března
Kněž, dne

2

1942

Sache: - Věc: Domovská

Ritl.

Obecnímu úřadu

Dubějovice!

pol:okres Vlašim.

Havlíček Vincenc narozený 23. listop. 1888 v Kň
Kněži, a jeho manželka Marie Havlíčková narozená
29. října 1893,

a děti jejich:

~~Havlíčková Marie nar. 12.8.1913.~~

Havlíčková Anna. nar. 2.5.1920.

sdržují se trvale a nepřetržitě a dobrovolně po celou tu dobu a
nedostalo se jim po celou tu dobu ani přechodného ani trvalého zaopat-
ření ohudinského.

Z těchto důvodů žádáme na základě paragrafu 2,3,a 4. zá-
na ze dne 5. prosince 1896 č 222. ř. z., aby obecní úřad čeho třeba za-
řídil, aby v předu uvedeným

Vincencu Havlíčkovi

s rodinou jak nahoře uvedeno

přijat byl do svazku domovského tamní obce, a abychom o tom, že se ta
stalove ve smyslu paragrafu 2. v předu zmíněného zákona řádně byly vyre-
zumění.

stárostá:

Příslušníci rodiny Vincence Havlíčka ... 9. 1. 15

Opis dopisu

V Terstu, dne 15 prosince 1939

Slavnému Obecnímu úřadu

v Dubějovicích.

Podepsaný Jan Frýbl, lodní zámečník, narozený v městě Monfalcone,,(Italie, dne 23. Června 1912., žádá tamní obecní úřad o laskavé vystavení

d o m o v s k é h o l i s t u , pro sebe, kterýžto domovský list potřebuje

nutně jako přílohu ku podání zdejšími úřady. Jsem synem Jana Frýbla, a jeho manželky Jany Frýblové,roz. Cuzmanové, příslušných do Vaší obce, mně právo příslušnosti do Vaší obce přináležejí mi po rodičích.

Osobní doklady nemohu této mé žádosti přiložit, protože se nacházejí v rukou italských státních úřadů, ke kterým jsem podal jistou žádost, kterou v příloze provázím.

Doufám, že toho také nebude zapotřebí, ježto měli Jste právě možnost o naší rodinné příslušnosti se přesvědčiti, vystavující domovský list mé sestře Valerii Frýblové, který správně do Terstu došel a Německým generálním konsulátem po složení Vámi požadovaných poplatků jí byl již vydán a za nějž Vám vyslovuje dík.

Také moje matka, Jana Frýblová, majetnice domovského listu obce Dubějovic č. 10, ze dne 5. Zář 1921, žádala Vás dopisem ze dne 3. listopadu o vydání nového domovského listu, který však doposud nedošel, a o jehož vystavení a laskavé zaslání dovoluji si Vás touto cestou znovu požádati. Nebyl-li tento její domovský list dosud zaslán, prosím Vás, abyste ho laskavě zaslali společně s mým, na adresu: Concolato generale di Germania, Trieste, Via Geppa 2., s udáním výloh s vystavením domovských listů spojených, které Vám budou prostřednictvím zmíněného úřadu poukázány.

V očekávání, že mé žádosti v brzkou vyhovíte, znamenám

v plné účtě Jan Frýbl

*Monfalcone, prov.Triest
Via delle Budate, No 12*

Poznámka kronikáře: V době žádosti o domovský list 1939, již nikdo z občanů v Dubějovicích, podepsaného Jana Frýbla neznal.

Poznámka:

Až do roku 1948 platil zákon o domovském právu v obci, v níž žil občan nepřetržitě 10 roků. Toto právo pak mu přináleželo, i když bydlel mimo obec a pokud mu toto právo nepřiznala obec jiná. Proto se stávalo, že některý občan žil a pracoval v jiné obci trvale jako například čeledín nebo pomocný dělník a neměl v ní jiné zajištění, tak těsně před uplynutím deseti roků musel obec na nějaký čas opustit, aby tam neměl právo žádat o domovskou příslušnost. Po uplynutí nějaké lhůty se mohl opět vrátit. Na toto opatření přísně dbaly obecní úřady.

Těchto případů bývalo hodně a stávalo se to těm lidem, kteří neměli žádný majetek a když zestárli a nemohli se o sebe starat, tak ona obec do níž příslušeli, musela převzít o takého člověka veškerou péči i s výlohami jako např. platit nemocnici, oblečení, stravu a na konec vybavení pohřbu.

Proto se také stávalo, že se domovské právo přenášelo i na děti a nebo některý občan žil mimo příslušnou obec téměř celý život, avšak jinde příslušnost nezískal.

Kronikář Stanislav Žáček

tuk, lístky na maso a jiné různé potraviny. Většinou to byli překupníci, kteří prodávali spotřebitelům ve městě až se 100% výdělku. Také přivázeli obleky nebo látky a obuv, a za to žádali potraviny. Mnohdy byl takový obchodník přistižen s kořistí ve vlaku a nejen že o ní přišel, ale byl ještě potrestán. Z těchto obchodů mnoho zemědělců nahromadilo hodně peněz. Poznalo se to při měnové reformě v roce 1945, když přihlašovali ohromné částky. Po této reformě se znovu začalo šetřit, neboť peníze zůstaly na vázaném vkladu.

Rok 1945 poslední dny války

Na jaře roku 1945 přicházeli ze zahraničního rozhlasu potěšující zprávy, že německé okupační armády stále ustupují před sovětskými vojsky. Již 1.květen byl plný nadějí na osvobození od okupantů.. Avšak za pět dnů 5. května již bylo téměř vše rozhodnuto, neboť Němci až na malé výjimky se již nestavěli na odpor a stále ustupovali přes naše území směrem na západ. Bylo to v sobotu ve 12,30 hod. zazněli z rádia trochu zmatené a rychle přečtené ještě normální zprávy a v zápětí po nich prosebné rozechvělé volání: „Praha volá o pomoc“. Vojáci, četníci, dělníci a kdo můžete, přijďte na pomoc Praze. To již nastal ruch, vyvěšovaly se československé vlajky, připínaly se trikolóry a sháněly informace jak a kde pomoci. Dobrovolně se přihlásili chlapci, kteří chtěli na kolech dělat spojky mezi obcemi a současně zvědy jaká je situace. Druhý den ráno 6.května byla v Dubějovicích utvořena skupina mladých mužů, kteří měli v ústavu v Kladrubech na Kostelíku posílit hlídky a stráže, které tam vyly již od noci postaveny z bližších obcí. Totiž rehabilitační ústav k Kladrubech byl celý

Kronika - strana 50

obsazen Němci, kde po celou okupaci rehabilitovali své vojáky poraněné na frontě. Bylo to nám nejbližší místo, okupované místo, jež bylo třeba v těchto dnech osvobodit. Druhý den hlídkování, to bylo 7 května se hned z rána rozkřiklo, že nějaký největší oddíl po zuby ozbrojených Němců. jede od Vlašimi k ústavu a chtějí jej znovu obsadit. Naše civilní stráže a hlídky dostaly od svých velitelů, byli to naši četníci, vzkaz, okamžitě ústav opustit, protože nejsme sto, se s našimi puškami dát do boje s vyzbrojenou armádou. Živě vidím, jak jsem našlápl motocykl s lodčkou, na němž jsem měl dělat spojku a ujížděl směrem na Trhový Štěpánov a sám ještě natropil dosti poplachu, že se vracejí Němci, protože v té době žádný civilní motocykl nejezdil. Když jsem sjel od Štěpánova k Dubějovicím, způsobil jsem nové pobouření. V lese ve „Stráních“ odklízeli dubějovští barikádu na silnici před níž stálo auto dopravce p. Voříška z Trh.

Štěpánova a v něm četník Ptáček a učitel Nesvorný, kteří měli s sebou československou v vlajku a chtěli se dostat k Dolním Královicům, kde se tvořila skupina partyzánů. Ti jak slyšeli bafat těžký motocykl od Štěpánova, vzali prý vlajku a lesem utíkali pryč. Byly to vzrušující dny, neboť poražení, rozzuření Němci neradi ustupovali a stříleli na civilní občany, tam, kde se bohužel proti nim stavěli. Za Zdislavicemi u státní silnice byli zastřeleni dva bratři Nedělové ze Zdislavic. Na mnoha místech se poranili nebo přišli o život občané, hlavně mladí chlapci, kteří si hráli s pohozenými zbraněmi nebo střelami. V Dubějovicích postřelil z neopatrnosti chlapec J. Kulík, Jindřicha Zemana při prohlížení pistole.

Osídlování pohraničí

Nastával nový život. Lidé si hledali různá a nová zaměstnání. Nastal též i velký přesun obyvatelstva, jež osídlovalo vrácené pohraničí v severních a západních

Kronika - strana 51

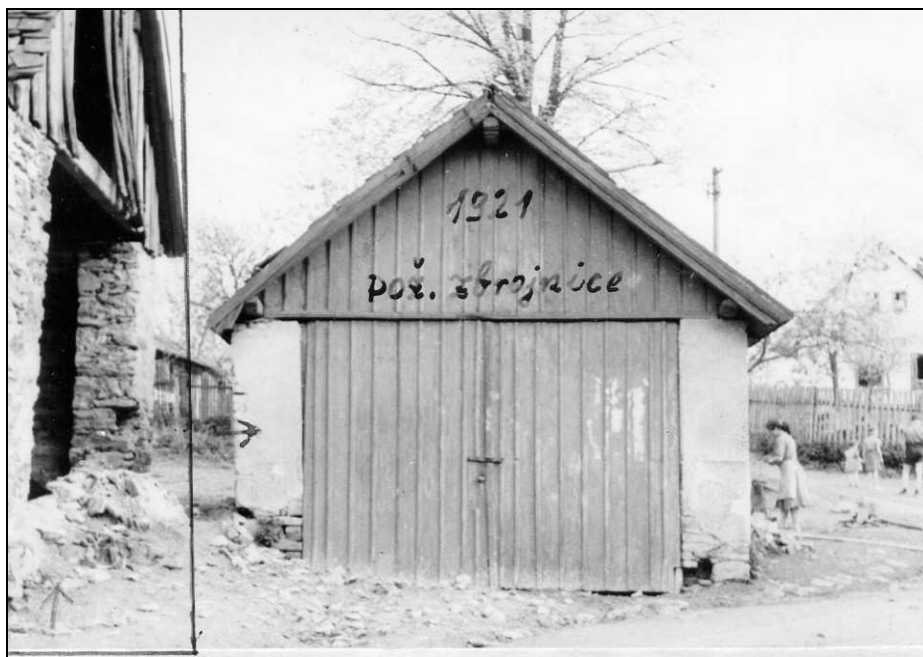
Němečtí vystěhovalci, ústup německých vojsk v roce 1945 přes Dubějovice, snímky V.Vinš v roce 1945

Čechách. Z Dubějovic také odjelo několik rodin. Byl to František Vladyka s manželkou a dvěma syny z čísla popisného 17, v němž zůstal hospodařit nejstarší syn František, ještě svobodný. Dále to byl Čeněk Brožek se svou rodinou z čísla 8, kde zůstala hospodařit nejstarší dcera Zdeňka, kteráž se později provdala za Františka Filipa z čísla popis. 28 a tak se v čp. 8 změnilo jméno majitele. Tyto dvě rodiny osídlily hospodářství v Přestanově, okres Ústí nad Labem. Jako další to byli Eduard Dekarli s rodinou, kteří bydleli u matky v čp 39, a Marie Hatašová se synem a synovcem z čp. 46. Tyto dvě rodiny osídlily

hospodářství u Znojma na Moravě. Téměř každý den přinášel nějakou novinu. Někdy dobrou někdy špatnou.

Tragická smrt

Bylo to již ke konci roku v prosinci před vánocemi. František Vladyka, ten co zůstal v Dubějovicích hospodařit, přijel s kravami ze Štěpánova. Bud' něco vezl tam, nebo pro něco jel, to už nevím, ale vím, že měl s sebou kamaráda Ladislava Brožka, který tu byl se svojí matkou snad na návštěvě u sestry Zdenky. Každý vedl od vozu do chléva jednu krávu a tam ji odstrojoval z chomoutu. Franta byl dřív hotov a nic neříkaje, rychle odběhl domů do kuchyně. Láďa se ještě mordoval s postrojem, když uslyšel výstřel. Nechal všeho a běžel do kuchyně. Nebyla již záchrana. Franta se zastřelil z vojenské karabiny. Bez rozloučení a bez čárky dopisu, takže příčina jeho smrti zůstala hádankou. Těsně po pohřbu jeho rodiče celé hospodářství prodali. Domek koupila obec. Ten pomalu chátral a jeho fotografie je přiložena u kroniky. V roce 1959 byl zbořen. Tak zaniklo čp. 17. Příloha ke kronice - sešit 1, strana 42. .

Toto byla západní část budovy č.17
Vedle stojí stará požární zbrojnice.

Tento domek čp.17 stával za rybníkem na návsi. Od posledního majitele Františka Vladyky jej koupil místní národní výbor a takto vyhlížel před demolicí v roce 1959. Naposledy byl renovován v roce 1906 po jeho vyhoření.

Kronika- strana 52 -

Rok 1946

V tomto roce se odstěhoval z Dubějovic do Prahy Josef Kulík čp. 5. Měl dřevěný baráček v místě uprostřed Brixové zahrady mezi Ryšavovými a Brixovými. O celé místo po zboření domku se rozdělili Jar. Ryšavý a Miroslav Brixí jako nejbližší sousedé a regulérně jej od Josefa Kulíka koupili. A takto zaniklo čp. 5.

Ustavující schůze KSČ v Dubějovicích

Dne 20 dubna r. 1946 se konala v Dubějovicích ustavující schůze Komunistické strany Československa. Schůzi řídil tehdejší předseda okresního národního výboru z Vlašimě, soudruh Jindřich Vecker.

Organizace KSČ měla tyto členy:

Dekarli Bohumil čp. 18

Vrána Josef čp. 17

Hrdina Alois čp. 7

Neužil Antonín	čp. 24
Vošický Antonín	čp. 19
Vošický František	čp.10
Vošický Stanislav	čp 37
Hromas Vojtěch	čp 35
Novotný František	čp.26
Čermák Jan	čp.34
Čermák František	čp.34
Zeman Jindřich	čp.51
Lupínek František	čp.22
Sedlák Josef	čp.45
Polívka Václav	čp.31

Tato organizace KSČ si vzala tehdy za hlavní úkol, získat z likvidace vlašimského velkostatku pro obec Dubějovice les zvaný podle své polohy „Stráně“. O „Stráně“ nastal urputný boj s Trhovým Štěpánovem, který chtěl též získat les pro svoji obec. Nakonec pak „Stráně“ připadly Československým státním lesům.

Kronika - strana 53

Volby do místního národního výboru

Dne 22. června 1946 byla sestavena kandidátka na členy do Místního národního výboru v Dubějovicích. Do nového národního výboru byli navrženi a později při volbách zvoleni tito členové:

Vošický Antonín	čp.19	člen KSČ
Polivka Václav	čp31.....	člen KSČ
Hrdina Alois	čp 7	člen KSČ
Hromas Vojtěch	čp35	člen KSČ
Sedlák Josef	čp45	člen KSČ
Hrabánek František	čp39	strana soc. demokratická
Procházka Alois	čp 7	strana soc.demokratická
Vinš František	čp43	strana lidová
Vošický Josef	čp42	strana lidová
Vrána Josef	čp17	člen KSČ

Ve své ustavující schůzi byl zvolen předsedou MNV Vojtěch Hromas. Byl člověk pokrokový, důvěryhodný a dobrý hospodář. Ani on neměl lehkou funkci. Přestože již bylo po válce, stále ještě existovaly potravinové lístky, lístky na oděv a na

obuv. Předseda musel vést přesnou evidenci všech občanů trvale, aby každý měsíc mohl odebrat na okresním nár. výboru pro každého občana všechny lístky

Mrazivá zima roku 1946

V roce 1946 od počátku prosince do 22 března 1947 trvaly stále mrazy s průměrem 22 stupňů pod nulou. Nejvyšší dosáhly 32 stupňů pod bodem mrazu. Toho roku bylo způsobeno mnoho škod na vodovodech a jiném zařízení. Pomrzlo hodně ovocných stromů.

Kronika –strana 54

Rok 1947

V roce 1947 dva roky po válce, byl v Dubějovicích předsedou MNV občan Vojtěch Hromas čp. 37. Přestože mu bylo již 50 roků, měl pokrokové názory a u občanů důvěru. V té době byla množnost v každé obci něco vybudovat, co by prospělo občanům i vzhledu. Předseda Vojtěch Hromas se na jedné schůzi ve Vlašimi informoval, zda by naše obec dostala nějaké peníze na vybudování dětského koupaliště. Měl na mysli vybudovat koupaliště z horního rybníka tehdy Zemanového čp. 12. Antonín Zeman neměl zájem dát rybník k dispozici na koupaliště, neboť měl kolem něho louky, které by pak byly na škodě. Návrh byl tedy změněn na louky pod Hatašovou zahradou, kde je dodnes ještě od dávna část staré hráze, jako pozůstatek nějakého rybníka. Návrh byl okresním nár. výborem schválen a při té příležitosti povolena i kanalizace a vodovod. Byl proveden průzkum dvěma inženýry a zhotoveny plány, které stály 70 000 Kčs, a které byly zaplacený ze státního rozpočtu jako součást akce. Měla to být kanalizace od Zemanových čp. 12 přes náves kolem rybníka a končila by až pod koupalištěm. Občany by to nic nestálo a ještě by si vydělali peníze.

Rok 1948

Nadešel rok 1948. Dne 25 února se stala Komunistická strana Československá vedoucí složkou v naší republice. Nastaly změny ve vedení státu, v závodech a i v národních výborech. Také v Dubějovicích nastala změna tím, že dosavadní předseda Vojtěch Hromas byl z funkce odvolán a zvolen předsedou občan Alois Hrdina.

Dne 7.3.1948 ustaven akční výbor

Od této doby nastaly straníkům a funkcionářům starosti jiné. Bylo to budování socialismu. Pro tuto složitou a ne lehkou práci zanikla starost

Kronika strana 55

o budování koupaliště, plány se ztratily a nadobro zanikla celá akce.

Vyčistění rybníka na návsi 1948

Avšak nebylo možno přehlédnout jednu velmi důležitou a neodkladnou práci. Bylo to vyčistění rybníka na návsi jednak proto, že byl příliš zanesen bahnem, ale též zamořen vojenskou municí, kterou zde zanechala německá armáda na ústupu před Sovětskými oddíly. K této práci nebyla tehdy žádná mechanizace a tak se na to muselo s lopatami. Jako dopravníku bylo použito úzkokolejné dráhy se železným vozíkem, který vytahoval Vošickův vůň pojmenovaný „Honza“. Byl to vůň krotký, kterého Vošickovým vyměnili vojáci ruské armády, za jejich mladého, v květnu 1945.

Silnička k zastávce 1948

V roce 1948 na podzim, se začalo se stavbou silničky k zastávce, která byla hojně používána cestujícími, dělníky do práce a školáky. Stará cesta byla klikatá, hrbatá, úvozovitá a v zimě vždy zavátá sněhem. Od pozdního podzimu až do jara měli zemědělci zaměstnání a akce splnila svůj účel.

První traktor v Dubějovicích

Při této práci jim tehda pomáhal nový spolkový traktor, který si zakoupilo 10 místních zemědělců. Byl to spolek zemědělců s větší výměrou polí, kteří z vlastní iniciativy chtěli zproduktivnit svá hospodářství. Byla to jakási buňka družstevnictví. Přestože měli jen málo nářadí, přece jen v orbě, setí a převážení obilí traktor vydatně pomáhal.

Roku 1948 zaveden telefon

V roce 1948 byl zaveden do Dubějovic telefon. Linka vedla po telefonních sloupech z Trhového Štěpánova na dubějovickou zastávku podél dráhy a ze zastávky podél nové silničky. Hovorna byla v hostinci u Zemanů.

Kronika – strana 56

Rok 1950

V roce 1950 bylo všude dost starostí práce, neboť začínal nový život, život socialistického budování. V každé obci se snažili opravit neb vybudovat co bylo nejvíce zanedbané a nebo nanejvýš potřebné. V Dubějovicích byla nejvíce zanedbaná obecní budova a v té době bylo třeba z takové vybudovat úřadovnu místního národního výboru, neboť dosud každý starosta a předseda měl obecní úřad doma. Stalo se tedy, že během roku 1950, měl MNV zřízenou novou úřadovnu. Bylo zvětšeno okno, položena nová podlaha, zakoupen pracovní pult a ostatní zařízení jako dva nové stoly, několik židlí a skříň.

Rok 1951 – místní rozhlas

V roce 1951 byl v Dubějovicích zařízen místní rozhlas. Aparatúra byla instalována a v nové úřadovně MNV, odkud byly občanům hlášeny různé zprávy nár. výboru a jiné informace, což bylo mnohem výhodnější než jako dosud, kdy chodil obecní posel s oběžníkem do každého popisného čísla.

Rok 1952 – založeno JZD prvního typu

Rok 1952 přinesl do Dubějovic trochu vzrušení. Nastupující socialismus byl pro mnoho lidí nepochopitelnou novotou, která se pro ně podle jejich názoru nehodila. Na vesnici to bylo hlavně zavádění družstevního zemědělství. Přece však se stalo, že po stálém naléhání okresního nár. výboru a stranických činitelů, se asi z deseti drobných zemědělců utvořilo jednotné zemědělské družstvo prvního typu. Prvotní typ znamenal, že nebyly ještě vytvořeny podmínky pro úplně společné hospodaření, neboť nebylo kde ustájit dobytek, nebyly ještě stroje a mnoho jiného. Hospodařilo se převážně soukromě, jen některé polní práce dělali společně. Ze státního fondu dostávali nějaké drobné podpory a já si pamatuji, že to byly hlavně otruby pro dobytek. Říkalo se „otrubové družstvo“.

Kronika – strana 57

V této době vyšla nová vyhláška, která přinesla soukromě hospodařícím zemědělcům další vzrušení. Museli odevzdat větší zemědělské stroje jako řezačky, mlátičky, samovazy apod. V Dubějovicích takové stroje byly. S nimi byl odvezen i spolkový traktor. Z těchto zásahů vznikly nechutné výstupy, jež byly ve sporu se zákonem, a již byly také příčinou prvního odporu k nástupu socializace na vesnici. Okresní národní výbory měly za úkol tento odpor zemědělců potlačit a

různými způsoby, pohovory a přesvědčováním je přivést na cestu, jež byla

Bývalý statek žida Steina, který byl v roce 1923 ve veřejné dražbě rozprodán. Nový majitel Antonín Kerouš na něm hospodařil do roku 1952, kdy bylo jeho hospodářství likvidováno.

vytyčena stranickým a vládním programem o socializaci ve státě.

V Dubějovicích byla provedena důkladná prohlídka celého hospodářství Antonína Kerouše čp. 6, kde byly nalezeny nějaké důkazy odporující zákonu, a podle tohoto zákona bylo hospodářství likvidováno a celá rodina se musela vystěhovat mimo obec či okres. Další provoz hospodářství zajišťovali ostatní zemědělci v obci až do založení skutečného jednotného zemědělského družstva.

Rok 1953

V roce 1953-54 byla v Trhovém Štěpánově otevřena nová devítiletá základní škola. Je postavena na pěkném místě a projektant počítal s větší kapacitou než byla dosavadní. Na základě toho, bylo několik dalších obcí převedeno docházkou do školy právě do této nové v Trhovém Štěpánově. Takže i děti z Dubějovic, které do této doby chodili do Soutic od prvního do pátého ročníku., byli převedeny do

Trh. Štěpánova. Dokumentní snímek v příl. sešit 1 str. 29.

Nová Základní devítiletá škola v Trhovém Štěpánově uvedena do provozu v roce 1951. Do této školy byly převedeny i děti z Dubějovic, které dříve chodily do Soutic.

Změna pošt. úřadu

V té době byly Dubějovice již převedeny poštovním úřadem do Trhového Štěpánova a tak také začala zarůstat cesta k Souticům, kterou denně šlapával listonoš a pěkná řádka dětí do školy.

Kronika – strana 58

Rok 1954

Dne 2. února 1954 se konala schůze místního nár. výboru za účasti sedmi členů. Byli to: Hrdina Alois, Novotný Josef čp.41, Hrabánek Jaroslav, Zeman Emil, Vrána Josef, Kotrč Frant.ml. , Polivka Václav. Na této schůzi bylo usneseno, že se provede oprava hasičské zbrojnice a úprava studny na návsi. Oprava hasičské zbrojnice se neprovedla. Byla upravena jen studna.

Další schůze MNV – příprava voleb

Na schůzi rady MNV dne 25. března byly ustaveny volební komise. Místní volební komise je složena takto: Neužil Antonín, Vinš Václav, Žáček Stanislav, Hataš Stanislav, Polivková Marie, Vránová Marie.

Obvodní volební komise je složena takto : Žáčková Anděla, Vošický Jiří, Mejšner Stanislav, Kulík František a Zeman Jindřich. Návrh kandidátů na nový národní výbor:

Kotrč František mladší čp.4

Hrabánek Jaroslav čp. 39

Hrdina Alois čp.7

Novotný Josef čp. 41

Dekarliová Antonie čp. n18

Brixová Františka čp.25

Vinš František čp.43

Filip František čp. 8

Frajt Josef čp. 3

Jako náhradníci: Zeman Emil a Čermáková Josefa.

Volby do nár. výborů

Dne 16. května 1954 byly konány volby do národních výborů a to do MNV, ONV a KNV. V nár. výborech měly být zastoupeny všechny složky nár. fronty. Volby byly tajné a demokratické.

Výsledek voleb:

Z navržených kandidátů neprošli: Hrdina Alois, Brixová Františka a Dekarliová Antonie. Náhradníci obdrželi nadpoloviční většinu hlasů a byli zvoleni. Chybějící jeden člen byl zvolen

Kronika - strana 59

Doplňovací volbou o 14 dnů později a byl to Jar. Kadeřábek. Dne 9. července 1954 byly ustaveny komise při MNV. Důležitá byla komise pro výstavbu jejímž předsedou byl Kotrč Frant., Žáček Stanislav člen, Stanislav Mejšner člen, oba ze stavebního oboru a další dva členové, Polivka Václav a Vošický Jiří. Dále byl vypracován žňový plán a sestavení nočních hlídek.

Ustaven výbor žen 1954

Dne 29 listopadu 1954 byl ustaven výbor žen, který nebylo možno po dlouhou dobu sestavit z uvědomění samotných žen. Teprve tohoto dne přijela osobně s. Koubíková z Načeradce, jako zástupkyně okresního nár. výboru a jí se podařilo ženy získat. Dne 2 prosince zasedal výbor žen v Dubějovicích na první schůzi na níž byl zvolen výkonný výbor. Jako předsedkyně byla zvolena Antonie Dekarliová, místopředsedkyně Jarmila Vinšová, Jednatelka Josefa Čermáková a organizační Jiřina Hrabánková.

Besídka výboru žen

Dne 6 prosince 1954 uspořádal výbor žen v dubějovicích besídku pro děti, na níž byly předneseny básničky pro rodiče a pro svoji vlast. Na závěr byla uspořádána mikulášská nadílka dětem.

Bouřka o vánocích 1954

Na Štědrý den 24 prosince 1954 bylo slyšet několikero silné zahřmění. U nás to byl velmi zvláštní jev.

Kronika – strana 60

Rok 1955

Dne 4 února 1955 byla konána schůze rady MNV s tímto programem:

- 1.) Splnění úkolů v dodávkách zeměděl. výr. na rok 1955. Osev splněn na 100% a výkup zrnin z roku 1954 splněn na 98 %.*
- 2.) Zpráva komise pro výstavbu:
bude provedena úprava hráze u rybníka a část kanalizace na návsi.*
- 3.) Výzva obce Dálkovic k soutěži o dodržování agrotechnických lhůt ve všech zemědělských pracích a o včasné splnění státních dodávek.*

Schůze JZD prvního typu 10 března 1955

Schůze JZD prvního typu byla svolána po velmi dlouhé době a to na naléhání okresního nár. výboru, neboť nemělo žádnou administrativní činnost. Během jednání jsou připomínky, že toto již není JZD, když je to stále první typ a většina členů pronáší shodný názor, aby se takové družstvo rozpustilo, když není zájem o společnou práci. Na závěr čtyři členové podepsali odhlášky. Byli to: Josef Novotný čp. 41, Václav Polivka čp. 31, Emil Zeman čp. 12 a Karel Brixí čp. 25.

Schůze hasičů 16 března 1955

Místní hasičská jednota pořádala schůzi s tímto programem:

- 1.) plnění úkolů po stránce zabezpečení proti požárům*
- 2.) plnění plánu na pomoc zemědělství*
- 3.) výcvik požárního družstva do okresní soutěže s motorovou stříkačkou.*

Počasí v březnu 1955

Od počátku března jest stále mrazivé počasí, které dovršuje až 10 stupňů pod nulou a sněží. Dne 20 března hlásí státní ústav meteorologický na příští den tj. první jarní den 16 stupňů mrazu. Za čtyři dny na to se změnila teplota na 18 stupňů nad nulou.

Kronika – strana 61

Schůze výboru žen

Dne 25 března 1955 konal výbor žen schůzi za přítomnosti soudružky Koubíkové členky ONV Vlašim, která úvodem pronesla referát o mezinárodní situaci v souvislosti s Mezinárodním dnem žen. Bylo zúčastněno 10 žen, což byl celý výbor. S. Koubíková dává ženám rady a je potěšena z jejich práce.

Putovní kino

Dnem 7 dubna 1955 začíná do Dubějovic dojíždět put.kino.

První polní práce 18.dubna

Po dlouhotrvajících deštích střídavě s mrazy, bylo možno teprve 18.dubna započít první jarní práce a to jen na některých polích s více propustnou zeminou.

1.máj 1955

Jako každého roku, tak i letos se konaly oslavy 1.máje v okresním městě ve Vlašimi. Z Dubějovic se zúčastnilo 24 osob.

Slavnostní schůze

Dne 6.května 1955 byla konána v hostinci u Zemanů slavnostní schůze k 10.výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou. Zúčastněno bylo 18 občanů.

Péče o zdraví

Dne 10.května bylo prováděno v Trh. Štěpánově rentgenování všech osob ve věku od 15 roků ke zjištění plicních chorob. Tato akce byla prováděna celostátně úplně zdarma včetně autobusové dopravy tam i zpět.

Jarní práce skončeny 15.května

Až 15.května skončili zemědělci boj s počasím a obtížnými jarními pracemi. Dne 12., 13., 14.května bylo velmi studené počasí. 15.května se oteplilo a celý den pršelo, což mělo velký účinek na velmi zpožděnou jarní vegetaci.

Přehled stát. dodávek 1.pol.

Z pololetního přehledu státního výkupu vajec, mléka, masa hovězího a vepřového ke dni 31.května 1955, jest obec Dubějovice na sedmém místě v okrese s tímto vyhodnocením :

vejce 82,5 %
mléko 55,6 %
maso hovězí 52,5 %
maso vepřová 116 %

Zpoždění žně

V přirovnání k roku 1948 bylo 2. srpna v Dubějovicích úplně po žních. Letošního roku 1955 je pokoseno ke dni 9 srpna jen 50 % žita, 20% ječmene a ostatní obilí je z velké části zelené, nezralé. Přitom však stále prší. Boj s počasím trvá. S velkým úsilím zemědělců jsou žně skončeny 5 září a výkup obilí splněn na 60%. Dne 15 září je splněn výkup obilí na 100% a dosušují se otavy. Podzim

vynahradil co léto zkazilo, takže sklizeň bramborů a cukrovky byla provedena včas. I podzimní setí bylo úspěšně a včas skončeno. Z tohoto rozmaru počasí je zřejmo, že příroda se umí sama vypořádat.

Úprava obce

Dne 13 listopadu se sešlo 15 občanů na nedělní brigádu, která byla organizována převážně z dělníků zaměstnaných mimo obec, aby pokračovali v plánované úpravě obce z akce „M“. Po této neděli se dostavovali do práce dle svojí možnosti i zemědělci, kteří měli skončeny svoje práce.

Taneční zábava

Dne 26 prosince 1955, konala myslivecká společnost poslední leč v revíru dubějovském a sedmpanském. Uloveno bylo 39 zajíců a 5 bažantů. Po lovu byla pořádána taneční zábava na níž bylo zúčastněno asi 100 osob. Zábava byla veselá a skončila ve 3 hod. ráno.

Narození, úmrtí, sňatky

V roce 1955 se v Dubějovicích narodilo 76 dětí , 4 chlapci a 3 děvčata. Zemřelo 5 osob prům.. věk 65 roků. Uskutečněny 3 sňatky.

Kronika – strana 63

Spalničky

Již od prosince minulého roku mají maminky v Dubějovicích mnoho starostí se svými dětmi. Děti jsou stíhány nakažlivou nemocí – spalničkami. Dne 15 ledna 1956 zjišťují, že téměř všechny děti v obci tj. asi 42 malých ratolestí bylo postiženo spalničkami. Nemoc trvala až do poloviny ledna..

Požárnický ples

Místní požární sbor pořádal svůj tradiční ples. Požárnický ples zpravidla navštěvují i ti nejstarší občané a i ti., kteří nepřijdou do jiné zábavy po celý rok. Jsou to právě oni, kteří dovedou zábavu rozproudit jak se patří. Proto i tento ples byl veselý a končil o půl čtvrté hod. ráno. Zúčastněno bylo 140 osob.

Opožděná, ale tuhá zima

Dnem 30 ledna začala teprve skutečná zima. Mrazy dovršily ve čtyřech dnech 29 stupňů pod nulou. Začal padat sníh a 8 února již ho bylo 28 cm. Dne 20 února

mrazy dovršily zde u nás 38 stupňů. Následkem toho bylo poškozeno mnoho různých zařízení, zvláště vodovodů, neboť mráz pronikl hluboko do země a zdí.

Zdravotnický kurz

Dne 9 dubna 1956 skončil zdravotnický kurz, který, trval 24 hodin a konal se po 12 večerů. Tento kurz absolvovalo 30 členů místní skupiny ČSČK.-/Československého červeného kříže/. Školení prováděli odborní zdravotničtí pracovníci a lékaři.

Jarní práce a příroda

V dubnu jsou ještě noční mrazy až 6 stupňů. Zemědělské práce jsou zdrženy stálými dešti, které přišly po mrazech. Po únorových mrazech je vidět škody na stromech. Jsou to všechny naše ovocné druhy. Dne 13 května 1956

Kronika – strana 64

Není v Dubějovicích ještě ani jeden strom rozkvetlý. Zemědělské práce v polovině května jsou téměř hotovy a obilí i tráva na loukách je normální a slibuje dobrou úrodu. Proto tedy i opožděné jaro není špatnou předzvěstí roku..

Počet motor. Vozidel 1956

V měsíci květnu jest již možno vidět mnoho druhů sportu. Při této připomínce musím však také napsat o co jest největší zájem. Kdykoli zastihnu hlouček kluků na návsi, slyším jak si vypravují o motocyklech. Tedy v květnu 1956 jest v Dubějovicích 13 motocyklů. Jsou to stroje vesměs nového a nejnovějšího typu. Vzestup motorismu budeme sledovat každým rokem.

Výstavba obce r. 1956

Obec Dubějovice obdržela v akci „M“ na rok 1956 na opravu a prodloužení silnice k Souticům 7.600Kčs. S prací se začalo až v prosinci, a protože chodilo do práce hodně občanů, plánovaná práce se udělala a celá akce byla účelně vyčerpána. Byla prodloužena silnice od „Dolfáku“ až k „Donátu“. Několik lidí dělalo planýrku využívaje staré cesty a několik pracovalo v lomu pod „Stráněmi“ u potoka. Mimo tuto práci se vyskytla v posledním měsíci v roce ještě další a též důležitá práce. Právě kronikář Stanislav Žáček, tehdejší zaměstnanec na odboru kultury ve Vlašimi přišel s návrhem, že když bude dokončena oprava místnosti v obecním domku vedle nár. výboru, která byla hlášena jako osvětová jizba, obdrží ještě do konce roku televizní přijímač. Tento návrh byl vděčně přijat a

osvětová jizba byla do 24 prosince technicky dokončena. Slíbený televizor byl 30. prosince přivezen a 5. ledna 1957 v 18 hodin večer navštívilo 22 obdivovatelů, převážně dětí, první televizní představení. V Dubějovicích tehda úplně první.

Kronika – strana 65

Ples požárníků pro rok 1957

Požárníci v Dubějovicích stále udržují starou tradici v pořádání požárnických plesů. Proto též i roku 1956 a 1957 v sezóně plesů uspořádali již 30. prosince 1956 opět svůj ples, který byl v tomto roce již druhý, ale platil pro rok 1957. Hudba z osvětové besedy Trhový Štěpánov a občané včetně návštěvníků ze sousedních obcí převážně ze Sedmpan se dobře pobavili za účasti 156 osob. Všichni byli slušní, a proto nebyla žádná výtržnost.

Rok 1957 – Počasí a jarní práce

Počasí v lednu bylo tak jak má být, jen bylo třeba více sněhu. Mrazy vystoupily na 18 stupňů. Únor byl velmi pěkný, sníh nebyl žádný a vůbec nemrzlo. Ani březen neklamal. Dne 20 března vyjeli zemědělci již do polí. Do konce března bylo zaseto 80% jařin a vykonáno mnoho ostatních prací.

Volby do nár. výborů

Již od března se konaly přípravy na volby do národních výborů, které se konaly 19. května 1957. Tímto dnem končilo tříleté volební období podle tehdejšího zákona o volbách. Postup voleb byl stejný jako v roce 1954. Kandidátka byla složena ze členů složek nár. fronty. Ve výboru nár. fronty byly v Dubějovicích zastoupeny tyto složky: místní organizace KSČ/Komunistické strany Československa/, strana lidová, místní jednota požární ochrany a výbor žen při MNV. Kandidátka byla zveřejněna a dne 19. května se konaly tajné volby. Tajné proto, že každý volič mohl za zástěnou kandidátku, změnou upravit. Upravit znamenalo, že mohl tužkou přeškrtnout jméno kandidáta s nímž osobně nesouhlasil. V Dubějovicích, i když někteří voliči prošli prostorem za zástěnou, nikoho neškrtili a všichni navržení kandidáti prošli a byli zvoleni.

Sestavení národního výboru v r. 1957:

František Vinš čp. 43, předseda – druhé období

Jaroslav Kadeřábek čp. 21 – tajemník

Kronika – strana 66

*František Filip čp.8 , pokladník
Josef Novotný čp. 41, př.zeměděl. komise
František Lupínek čp., př. Komise pro výstavbu
Emil Zeman člen
Antonie Dekarlová ref. Pro kulturu
Marie Polivková členka*

Tento nový národní výbor převzal na sebe úkol zpravování obce, starost o zajištění veškeré zemědělské výroby výstavbu obce a další budování socializace.

Státní dodávky obilí a zásah ONV. Likvidace zemědělců

Po nepříznivém létě velkého sucha do žních a trvalých deštích v době žní se velmi špatně plnily dodávky obilí. Bylo třeba provádět podmínky, sít řepky a nechat obilí, které se sklízelo poněkud mokré, trochu vyschnout. Avšak tehdejší okresní nár. výbor nechápal nic jiného než rychle plnit dodávky obilí, byl schopen různých sankcí proti zemědělcům. V Dubějovicích použil výnosu zákona vyhlášky č.50, která znamenala buď úplnou nebo jen částečnou likvidaci zemědělského závodu.

*Byli to : František Trpišovský čp.9, k úplné likvidaci
Josef Novotný čp.49, k částečné likvidaci
František Novotný čp.26 k částečné likvidaci*

Pozemky určené k likvidaci byly přiděleny dle výměru některým zemědělcům, okresním nár.výborem ve Vlašimi. Všichni tito zemědělci si podali odvolání na okresní nár.výbor, které bylo doprovázeno dopisem místního nár.výboru z Dubějovic v němž byl vyjádřen nesouhlas s rozhodnutím ONV. Okresní nár.výbor postoupil celou záležitost k vyjádření Krajskému nár.výboru v Praze. Všichni zemědělci hospodařili stále jen na svém, neboť jiné rozhodnutí nepřišlo. Konečné rozhodnutí padlo až koncem roku 1958, když bylo založeno jednotné zemědělské družstvo.

Kronika - strana 67

Působení sucha na úrodu ovoce v roce 1957

Veliké sucho a vysoká teplota, která dosahovala stále přes 30 °C a v závětrí na slunci ukázal teploměr 48 °C, mělo veliký vliv na celou přírodu. Tohoto roku se v Dubějovicích neurodilo vůbec žádné ovoce. Hned v červnu bylo vidět, jak všechny plody hned po odkvětu stále opadávají. Jen na některých druhích jabloní se udrželo nepatrné množství plodů. Ani v obchodech o vánocích nebylo dostatek ovoce.

Statistika občanů podle zaměstnání ke konci r. 1957

Tak jako jiné obce, ani obce Dubějovice není čistě zemědělská. To znamená, že v zemědělství pracuje jen určitá část občanů a část je zaměstnaná mimo obec podle možností a oborů. V zemědělství včetně několika důchodců pracuje 69 občanů. Těch, kteří v Dubějovicích bydlí a dojíždějí jinam do zaměstnání je 34. Někteří z nich ještě pomáhají doma když se z práce vrátí.

Počet školní mládeže 1957

Z Dubějovic v tomto roce chodí do škol celkem 36 osob. Z toho 34 do devítiletky v Trhovém Štěpánově, 1 děvče do jedenáctiletky do Vlašimi a 1 děvče do zemědělské školy v Bezejovicích u Benešova.

Taneční zábava

Dne 31.prosince zakončili dubějovičtí rok 1957 taneční zábavou, kterou pořádala myslivecká společnost. K tanci hrála dechová hudba závodního klubu Blanických strojůren ve Vlašimi. Přítomno byla 60 osob.

Zapsal kronikář Stanislav Žáček

Kronika – strana 68

ROK 1958

Poslední tetřívci v našem katastru

V roce 1958 bylo po 28 letech vidět snad naposledy 2 páry tetřívků.. Tetřívci v našem katastru byli opravdovou vzácností, neboť náš kraj není charakteristický svojí strukturou, jaký potřebují tetřívci. Tetřívek je velice plachý a ostražitý pták, který má rád odlehlá místa, kde nechodí mnoho lidí, aby nebyl vyrušován. U nás je bylo vidět na pastvě u Stráních na paloukách pod skalkovými poli nejlépe z cesty, která vede k železniční zastávce. Také jsem je sám viděl u Strání na poli v místě, kde vede cesta okolo verpání na černou skálu. Nejvíce ale je bylo vidět na javornických pastvištích nad Kosmatky. Tam je bylo vidět ještě v roce 1960.

Oslavy 1.máje r.1958

Oslavy 1.máje se tohoto roku nepořádaly jen v okresním městě ve Vlašimi, ale v pěti střediskových obcích okresu. Pro Dubějovice to bylo středisko Trhový Štěpánov, což bylo velkou výhodou pro občany, neboť mohli jít pěšky a nebyli vázáni na dopravu zpět. Z Dubějovic se oslav účastnilo celkem 52 osob včetně školní mládeže.

Další pokusy o založení JZD

V květnu r 1958, začali znovu dojíždět do Dubějovic pracovníci ze státní spořitelny z Vlašimi a Trh.Štěpánova, které vybral ONV na přesvědčování zemědělců ke vstupu do jednotného zemědělského družstva. Přesvědčování a návštěvy těchto pracovníků se opakovaly řadu dní a večerů. Ale stále bez úspěchu. Zůstalo tedy nadále při starém soukromém hospodaření.

Deštivé žně a úsilí zemědělců

Tohoto roku bylo velmi nepříznivé počasí v době žní. Zemědělci znali svoje dodávkové úkoly obilí, a proto využívali téměř každé hodiny, kdy větrík ofoukl několik stébel, aby je sklidili. Této situace bylo opět využito k přesvědčování zemědělců, že je nanejvýš nutné pochopit kolektivní hospodaření zvláště v takovéto situaci.

Kronika – strana 69

Avšak ani tentokrát nebyla podepsána žádná přihláška do JZD. Zemědělci se tím více snažili plnit svoje dodávky v obilovinách, a proto konečný stav dodávek obilí vykazoval 110 % a bylo splněno do 5.října.

Přesto však přesvědčování nekončilo, ale naopak zesílilo. K pracovníkům ze spořitelny přibyli ještě další, a sice pracovníci z oboru výkupu při okresním nár.výboru. Byl podzim r.1958, kdy se jim podařilo získat několik zemědělců pro založení JZD. Jak bývá při každé novotě, tak bylo i tentokrát, že ti, kteří ještě nepodepsali, měli na ně velikou zlost, že zradili a jak jsem se od několika občanů doslechl, nařkli je, že to udělali ze strachu před potrestáním za ukrytí a zatajení cukrovky, která jim zbyla po splnění dodávky a kterou chtějí skrmit dobyt看em. Zda to tak bylo a nebo ne, nevím. Já jsem po tom dále nepátral. Avšak skutečnost byla taková, že se připojovali další a ke dni 8.prosince 1958 bylo získáno již 80% zemědělců, kteří podepsali přihlášky do Jednotného zemědělského družstva v Dubějovicích. Nyní budeme sledovat další vývoj této historické události.

Úprava obce r.1958

To co se neudělalo z jara, stalo se aspoň ke konci roku. Byl to plán místních požárníků, podle něhož se mělo dokončit bourání budovy čp.17, která byla posledního jejího majitele Františka Vladyky, jež se odstěhoval v roce 1945 do pohraničí, prodána místnímu nár. výboru v Dubějovicích. Z bouračky tohoto objektu se měl použít materiál na postavení nové požární zbrojnice, jejíž výstavba byla již v plánu. Do konce roku se stačilo jen rozbourat starou budovu. Tím se vyčerpal fond určený pro tento rok. Na této práci byla mzda 30 Kčs za 8 hodin..

Zrušeno čp.17

V tomto roce tedy zmizelo z pořadí čp.17.

Kronika – strana 70

Schůze MNV před ustavující schůzí JZD roku 1958

Dne 12.prosince 1958 zasedal místní národní výbor za přítomnosti výboru místní organizace KSČ a pracovníků z odboru výkupu z Vlašimě. Schůze se zabývala přípravou na ustavující schůzi JZD a návrhem na představenstvo. Jelikož se přišlo na nové problémy, jež bylo nutno vyřešit na okresním nár. výboru před ustavující schůzí, byl stanoven termín ustavující schůze na 18.prosince 1958.

Ustavující schůze JZD 18.12.1958

Večer 18.prosince 1958 se stal pro zemědělce v Dubějovicích historickým. Bylo založeno jednotné zemědělské družstvo do něhož vstoupilo 33 zemědělců, kteří podepsali přihlášky. Z těchto zakládajících členů bylo 19 mužů a 14 žen. Soukromně hospodařící zůstali nadále František Filip čp.8, František Havlíček čp.29 a Josef Novotný čp.41. Jejich celková výměra byla 16 ha. Nově založené družstvo bude hospodařit na výměře kolem 180 ha. Na ustavující schůzi bylo zvoleno představenstvo družstva a ostatní funkcionáři za tohoto složení :

František Vinš	čp.43	- předseda družstva
Josef Vošický	čp.42	- rostlinář
Jiří Vošický	čp.19	- účetní
Antonín Neužil	čp.24	- živočišhář
Antonie Dekarliová	čp.18	- členka
Josef Filip	čp.33	- člen
František Trpišovský	čp.9	- člen
Václav Polívka	čp.31	- člen
Josef Filip	čp.28	- pokladník

Stanislav Vošický	čp.37	- skladník
Josef Hromas	čp.2	člen revizní komise
Marie Martínková	čp.30	člen revizní komise
František Lupínek	čp.22	- „ -

Na dalších stránkách kroniky budeme sledovat život v JZD.

Hlasování při volbě představenstva nově zakládaného Jednotného zemědělského družstva v Dubějovicích dne 18.7.1958 v hostinci u Zemanů.

V předu z leva : František Kotrč mladší, člen MNV, uprostřed František Kotrč starší, na kraji vpravo Karel Kadeřábek, uprostřed za Fr.Kotrčem Jiřina Hrabánková a vpravo na kraji v zadu František Lupínek.

Kronika – strana 71

Narození a úmrtí v r.1958

V roce 1958 se narodilo v Dubějovicích 5 dětí. Byli to dva chlapci a tři děvčátka. Jedna holčička hned po narození zemřela. Z dospělých zemřel jeden muž ve věku 52 roků. Příčina smrti v tomto nevysokém věku byla dlouho trvající nervová choroba. František Filip čp33, dosud svobodný.

ROK 1959

Zimní doba a život v Dubějovicích

Zimní měsíce v začátku roku 1959 hned po založení družstva byly využívány přípravami na jarní práce ke společnému setí jařin, vystruhování luk a podobně.

Zima toho roku byla mírná. Největší mráz byl 18 °C pod nulou a to jen jeden den. Dne 3.února prováděla strojní traktorová stanice povrchovou úpravu luk. Protože bylo počasí příznivé podařilo se úpravu v únoru dokončit.

Oslava k MDŽ

Dne 8.března uspořádal výbor žen v Dubějovicích malou, ale důstojnou oslavu k mezinárodnímu dni žen. Předsedkyně výboru s.Dekarliová ještě s několika členkami měly celý týden mnoho práce a starostí s přípravami. Zapojily řadu dětí a mládeže na přednesení básniček a písní, které byly zaměřeny svým obsahem jako projev lásky k maminkám a poděkování jim za velkou lásku a péči. Na závěr byly odměněny 4 ženy, jež se zasloužili o výchování, jedna 7 dětí, jedna 6 dětí a 2 po pěti dětech.

Byly to :	Zdenka Filipová	čp.8	sedm dětí
	Marie Kulíková	čp.11	šest dětí
	Božena Hrdinová	čp.7	pět dětí
	Miluška Vošická	čp.42	pět dětí

Všechny děti jsou zdravé a některé již v zaměstnání. Na této oslavě bylo zúčastněno 26 dospělých a 32 dětí.

Chřipka

Letošní zima snad proto, že je málo mrazivá, je velmi úrodná na chřipku, již se říká „virová“. Touto chřipkou je postiženo mnoho lidí a ti kteří mají nějakou srdeční chorobu, velmi těžko tuto chřipku snášejí. Zemřelo v okolí mnoho starých lidí.

Kronika – strana 72

Podle sdělení zdravotní sestry z Trhového Štěpánova, ošetřil obvodní lékař některý den až 110 pacientů.

Osvětová jizba a mládež v r.1959, životní úroveň

V letošním zimním období, jak jsem se sám přesvědčil, byl velmi malý a nepravidelný poslech televize v kulturní jizbě. Snad ne tak nepravidelný jako neorganizovaný. Mnohokrát bylo těm mladým, kteří si vzali tuto činnost na starost připomenuto, aby poslech televize propagovali, program zveřejňovali a organizovali pěkná představení, ale vše marně. Vždyť to byla první televize v obci a nahradila z části kino, které bylo nejblíže v Trhovém Štěpánově a nehrálo každý den. Jim stačilo, když to věděli 3 neb 4 kamarádi a šli si

poslouchat sami. V současné době je jejich největší zájem zaměřen na motocykl a jet na taneční zábavu. Tento jev je téměř všeobecný. Mladým lidem vzrostla životní úroveň tolik, že se nedokáží soustředit na soustavnou kulturní neb sportovní činnost. V Dubějovicích je organizace Československého svazu mládeže, ale po celou řadu let neudělala tato organizace žádnou svoji akci, dokonce ani svoji taneční zábavu. Co je příčinou? Mladí si vydělávají peníze, rodiče je od nich nepotřebují ani nežádají, proto si mohou vybrat pro zábavu co chtějí sami. Zde je již možno porovnat rozdíl životní úrovně od roku 1945 do r.1959. V Dubějovicích se ještě roku 1944 hrálo dobře divadlo. Hrálo se proto, že dojíždět někam do města si nemohli občané dovolit z finančních důvodů, nezbývalo na to a proto si vytvářeli zábavu a kulturu sami ve své obci. Věnovali na to svůj volný čas, byli si dobrými kamarády a navzájem si více věřili a rozuměli. Takže vzestup životní úrovně na jedné straně prospěl tím, že lidé neměli již o nic bídu a na druhé straně rozptýlil družnost, kamarádství a zájem o vytváření zábavy. Mezitím buď odešli nebo někteří zemřeli ti, kdož divadlo měli rádi a tak se v Dubějovicích zavřela opona snad navždy.

Kronika – strana 73

Výstavba v JZD 1959

Dne 18.dubna 1959 byla zahájena stavba drůbežárny na poli u Hatašů čp.23. Odpracovali si tam závazky někteří členové organizace KSČ a dále pak pokračovali na stavbě zedníci a pomocníci podle svého volného času mimo své hlavní zaměstnání. Ke dni 28.května je drůbežárna pod střechou, a ještě nedokončena.

Motorismus 1959

V roce 1956 v květnu jsem zaznamenal, že v Dubějovicích je celkem 13 motocyklů. Nyní v roce 1959 v květnu je jich 18 a jedno osobní auto staršího typu. Dva občané mají složené peníze na nová auta zn.“Škoda Spartak 440“. Čekají na poukaz a místo v pořadníku.

Velké sucho a teplo v červenci 1959 až do podzimu

Již koncem měsíce června nastaly parné dny a sucho. Celá první polovina července se projevovala téměř katastrofálně v celé přírodě. Denní teploty vystoupily na 37 °C, což mělo za následek, že nové porosty hlavně jetele úplně zaschly a začal být nedostatek vody ve studních, což je v Dubějovicích charakteristické. Nevím zda je o pitné vodě v Dubějovicích zmínka v této knize,

ale každé suché období zapříčiní zde nedostatek vody ve studních proto, že za normálního střídavě deštivého počasí jsou studny napájeny více povrchovými prameny, které při dělání studní nepustily pro svůj přítok do větší hloubky a tak hloubka našich studní je od 3,5 m do 8 m. Když vyschnou povrchové prameny, ztratí se voda a nikdo se nesnaží využít této příležitosti k prohloubení a čeká až zaprší. Tohoto roku začaly žně již 25.července. Protože pole byla ještě oseta v kouscích, dohodli se družstevníci na schůzi, aby každý sekal jako na svém. Jelikož obilí hodně leželo, uplatnily se krabice, „ruční kosy“ a které neleželo bylo posekáno samovazem. Tyto žně úspěšně skončily, neboť suché počasí stále trvalo a mimo čtyři dešťové dny vydrželo až do zimy. Podzimní setí se provádělo do úplného prachu.

Studna nad zlato

Pitnou vodou zásobila víc jak polovinu obce vzácná obecní studna na návsi pod Frajtovi. Tato studna má nesmírnou cenu.

Kronika – strana 74

Výstavba v JZD a úprava komunikací roku 1959

Tohoto prvního roku hospodaření v JZD bylo mnoho starostí a práce, neboť zemědělská výroba vyžaduje nejen velké plochy polí, ale také velké plochy pro ustájení dobytka a prasat. Teprve ke konci roku se dostalo na postavení přípravný krmiv pro ustájená prasat na hluboké podestýlce u Kulíků čp. 11. U Trpišovsků čp. 36 byl ze staré stodoly upraven volný výběh telat. U Keroušů čp.6 byla z původních prasečích chlévů upravena kovárna pro potřeby JZD.

Oprava silničky k zastávce vlaků

Místní nár. výbor měl na rok 1959 ještě nevyčerpaných 4000 Kčs na údržbu komunikací. Byl již prosinec a proto se musela začít nějaká účelná úprava, aby peníze nepropadly jako nevyčerpané. Rada MNV zmobilizovala větší počet občanů a ještě do konce roku byla upravena celá silnička k zastávce tím, že byly po obou stranách vyčištěny příkopy a štěrkem opravena propadlá místa. Toto byl dobrý kus práce, neboť po této silničce přešlo denně průměrně 50 osob.

Rok 1960 –Dobírka v JZD

Dne 12. ledna 1960 byla vyplácena členům JZD dobírka za odpracované jednotky. Výsledek jejich práce byl uspokojivý, neboť jak bylo známo, první rok ve společném hospodaření nebyl ani v jednom z blízkých JZD tak dobrý, když

také bylo družstvo, se třemi korunami na jednotku. V Dubějovicích bylo prvním rokem 15,40 Kčs plus naturálie, které činily 2,30 Kčs za jednotku. A k tomu výtěžek ze společných záhumenek o výměře 1/2 ha. Proto také jarní práce probíhaly velmi rychle a organizovaně. Osev byl proveden jako první v okrese a brambory zasázeny do 1.května jako prvomájový závazek. Po skončení pletí cukrovky šly ještě některé družstevnice na pomoc do sousední obce Sedmpan.

Volby do nár. výborů 1960

Uplynulo tříleté období a nadešel stanovený den voleb 12 června 1960. Předem navržená kandidátka organizací KSČ jako vedoucí politickou složkou, byla schválena všemi zástupci složek národní fronty a veřejné schůzi předložena občanům. Volby se konaly do místních, okresních a krajských nár. výborů a sou-

Kronika – strana 75

časně i do nár. shromáždění. V Dubějovicích byl nár. výbor zvolen takto:

Antonie Dekarliová čp 18

Jaroslav Hrabánek čp 39

Miroslav Filip čp.33

Jiří Vošický čp.19

Václav Vinš čp.35

Jarmila Vinšová čp.50

František Kotrč čp.4

Miloslav Zeman čp.51

Stanislav Žáček čp.44

Dne 21. června se konala ustavující schůze nového národního výboru. Na této schůzi byli zvoleni členové do těchto funkcí:

Jaroslav Hrabánek předseda MNV

Miloslav Zeman tajemník

Stanislav Žáček náměstek předsedy a př.kom. výstavby

Václav Vinš předseda zeměděl. Komise

Jarmila Vinšová př. komise pro školství a kulturu

František Kotrč člen komise finanční

Antonie Dekarliová předsedkyně výb. Žen

Miroslav Filip člen komise pro výstavbu

Volby byly řízeny stejným zákonem jako předchozí r. 1957 a volební období prodlouženo na 4 roky.

Úroda ovoce

Vlivem velmi příznivého počasí v jarních měsících, které bylo také příčinou pěkné úrody na polích, bylo i příčinou hojné úrody ovoce. V době květu nepřišly již žádné mrazy a střídavě teplé a vlhké počasí zajistilo mnoho ovoce. Z pravidla zde bývá dobrá úroda jen některého druhu, ale tohoto roku bylo ovoce všech druhů dostatek. Švestek dobrá třetina spadla na zem a shnila. Možno říci, že to byla výjimka na mnoho roků.